

VINERI • 9 SEPTEMBRIE 2011 • ANUL LXI NR. 36

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

„Mi-e drag și satu-acesta, cu oamenii de-aici, români și sîrbi și unguri...
(Lucian Măgăruș)

Declarați-vă identitatea românească cu curaj și responsabilitate!
Un nou an școlar cu multe schimbări la Bătănia
A sunat clopoțelul...

CALENDAR ORTODOX

- 12 septembrie, luni – Sf. Mc. Autonom, Macedonie și Teodul (Odovania Praznicului Nașterii Maicii Domnului).
 13 septembrie, marți – † Înainteprăznuirea Înălțării Sf. Cruci; Sf. Sfințit Mc. Corneliu Sutașul; †) Cuv. Ioan de la Prislop.
 14 septembrie, miercuri – †) Înălțarea Sf. Cruci (Post negru).
 15 septembrie, joi – †) Sf. Ier. Iosif cel Nou de la Partoș; Sf. M. Mc. Nichita Romanul.
 16 septembrie, vineri – Sf. M. Mc. Eufimia; Sf. Mc. Meletina (Post).
 17 septembrie, sâmbătă – Sf. Mc. Sofia și fiicele sale: Pistis, Elpis și Agapi (Sâmbăta după Înălțarea Sf. Cruci).
 18 septembrie, duminică – Sf. Eumenie, Ep. Gortinei; Sf. Mc. Ariadna și Castor.

Foaia a scris...

Acum 40 de ani

Stând de vorbă cu Maria Gurzău, văzându-o așa subțirică și modestă, nu-ți vine să crezi că ea este una dintre cele mai bune absolvente din școala românească din Micherechi, elevă care în cei opt ani de școală a fost mereu eminentă. În acești ani de școală a participat la toate activitățile de masă, în cadrul organizației de pionieri a fost ani de-a rândul președintă de detașament, ceea ce a făcut să fie îndrăgită de colegi. Totdeauna își ajuta colegii cu plăcere și bunăvoință. Acum, Maria stă, asemenea drumețului, la o răspântie de drum: încotro s-o apuce? Dar cred că pentru o elevă care a îndrăgit limba română, limba ei maternă, și care iubește și istoria, singurul și cel mai indicat drum este cel spre liceul românesc. Aici i se asigură ocazia de a conversa și învăța în limba română. Desigur că începutul va fi greu, despărțirea de casa părintească, de satul natal va fi cam dureroasă, dar acestea sunt greutăți pe care cu timpul fiecare începător le-a putut înfrânge. (Sună clopoțelul, autor: Hortenzia Olah, Foaia Noastră, Nr. 17, 1 septembrie 1971, pag. 5)

Acum 30 de ani

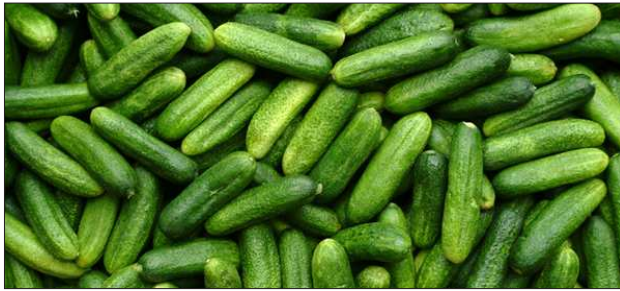
Putem spune cu mândrie că în prezent cadrele didactice din școlile românești din patria noastră sunt demne și capabile de a crește un tineret tot mai bine pregătit pentru viață și pentru studii superioare. Societatea noastră dă tot mai multe cadre valoroase învățământului românesc, cadre care depun o muncă didactică, la un nivel tot mai ridicat. În ziua de 31 august – conduși de părinți, de frați sau de surori – vor pași pragurile școlilor și copiii de șase ani, care cu data aceasta vor începe să cunoască slovele limbii române, lumea cifrelor, cântece și poezioare. (Începutul noului an școlar, autor: Gheorghe Martin, Foaia Noastră, Nr. 36, 30 august 1981, pag. 1)

Acum 10 ani

Anul 1969 nu numai în viața soților Nistor a adus o cotitură semnificativă, ci și în întemeierea unei tradiții viabile, și anume în istoria balurilor românești pe țară. Ideea organizării unor petreceri de carnaval de proporții largite s-a oferit de la sine. O dată pentru că în acea perioadă la toate uniunile „clasice” de pe atunci (germană, slovacă, sud-slavă) au prins rădăcini petreceri de acest gen, apoi și datorită faptului că la școala și liceul românesc julan și în anii premergători, de regulă, se ținea câte-o petrecere pe la sfârșitul lui februarie, – de fiecare dată sub auspiciile comitetului de muncă al părinților. (Primul bal românesc pe țară, autor: Al. Hoțopan, Foaia românească, Nr. 36, 7 septembrie 2001, pag. 13)

Micherechi

Festivalul Castraveților 2011

Ajuns la ediția a IX-a, Festivalul Castraveților de la Micherechi se va desfășura în zilele de 16-17 septembrie, când satul va îmbrăca haine de sărbătoare. Autogovernarea comunei Micherechi organizează pentru gospodarii har-

nici două zile de petrecere încărcate cu programe folclorice, distractive și de petrecere. Festivalul se va desfășura în cortul montat din centrul satului Micherechi și în instituțiile din loc, cu începere de la ora 16.00. A.C.

Pocei

Cupa Prieteniei

După ce Fondul „Wekerle” numai la începutul verii a decis despre finanțarea proiectelor naționalităților din Ungaria, mai multe manifestări care, de obicei, au loc primăvara, au fost

amânate pentru toamnă. Astfel, evenimentul sportiv Cupa Prieteniei, organizat în fiecare an la Pocei, dedicat elevilor de la școlile românești, va avea loc vineri, 23 septembrie. A.C.

Telefonul redacției: 66/463-152

București

Forumul
Românilor
de Pretutindeni

În perioada 29 septembrie – 2 octombrie 2011, la București, se va desfășura Forumul Românilor de Pretutindeni. Evenimentul reunește reprezentanți ai comunității românești din afara granițelor în dorința de a consolida relațiile dintre statul român și românii de peste hotare, precum și de a constitui un format de dialog instituționalizat între autoritățile române și mediul asociativ românesc. Întâlnirile se vor desfășura la Palatul Parlamentului. A.C.

**Scriveți-ne
la adresa:
foaia@foaia.hu**

Din fototeca de 60 de ani a Foaiei românești

Învățătoarea Cornelia Magori împreună cu școlari din Bătania la începutul anilor '70

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă:

Deschiderea anului școlar 2011/2012, la școala generală din Bătania (foto: Rita Pățaș)

Un nou an școlar cu multe schimbări la Bătania

Școlile generale și liceele din Ungaria au deschis porțile pentru un nou an școlar. Joi, 1 septembrie, Școala generală „Lucian Magdu” din Bătania a primit cu drag copiii și părinții care și-au petrecut odraslele la școală. La deschiderea festivă au fost invitați și subsecretarul de stat *Latorcai Csaba*, responsabil cu problemele naționalităților în cadrul Ministerului Administrației Publice și Justiției de la Budapesta și *Kraszlán István*, conducătorul secției pentru minorități din cadrul Ministerului Educației, susținătorii procesului de preluare a instituției de către Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și *Kreszta Traján*, președintele ATRU.

După intonarea imnurilor naționale ale celor două state, Ungaria și România, și după un program de bun venit cu cântece și poezii, rostite în română și maghiară, de *Veres Máté*, *Mirik Dóra* și elevii clasei întâi, pentru a-i introduce în atmosfera școlii pe distinși invitați ai acestui eveniment, a urmat cuvântul de deschidere al doamnei directoare *Iulia Olteanu*. Au fost prezentate principalele informații tehnice, legate de noul an școlar, care va cuprinde anumite modificări, ținând cont de faptul că de la 1 iulie 2011 susținătorul instituției bilingve este Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria. „Pentru școala din Bătania este un nou înce-

put. Acest lucru a cauzat multe probleme administrative. Au fost o serie de lucruri care au trebuit parcurse, acceptarea statutului, acceptarea documentelor școlare, toate acestea au trebuit înaintate la Ministerul Educației și la Oficiul Județean și din această cauză aveam de lucru și ATRU și instituția noastră de învățământ cu mai multe oficii, iar în multe cazuri nu sunt corelate aceste reglementări de legislație și a fost foarte greu să obținem aprobările. Sper că acest lucru nu înseamnă doar administrativ că vom fi preluați, ci sper că vom avea un susținător care va simți alături de noi, atât la necazuri cât și la bucurii și succese”, a spus directoarea *Iulia Olteanu*.

Ce va însemna această schimbare a administratorului instituției? Doamna *Mihaela Putin*, conducătoarea grădiniței din Bătania a declarat următoarele: „Sincer, pentru noi nu e nici o diferență clară în muncă, pentru că suntem tot la capacitate maximă, la fel ca anul trecut. Nouă copii au plecat și nouă au

venit la grădinița noastră în grupa mică. Noi oricum ne-am propus de la sfârșitul anului școlar trecut să muncim mai mult și mai bine. Obiectivele sunt aceleași, nu se simte nici o schimbare. Noi ne propuseserăm deja să fim mai buni, să muncim mai mult, mai bine, mai clar. La grădiniță avem 33 de copii, dar, din păcate, am fost nevoiți să refuzăm vreo patru cereri pentru că nu avem mai multe locuri, dar poate în viitor vom face două grupe și atunci vor încapa mai mulți copii, deoarece spațiul permite, puțin ar trebui poate reamenajat.”

„Este prima instituție de învățământ preluată de ATRU, iar aceasta este o șansă pentru fiecare minoritate națională din Ungaria să se folosească de posibilitățile oferite de lege și cu scopul de extindere a autonomiei culturale, acolo unde părinții, profesorii și elevii doresc acest lucru. Aproape toate minoritățile au vreo instituție de învățământ, în general școli de predare a limbii și, în cazul mai multor naționalități, instituții de învățământ public, deci gama este largă și sperăm că acestea se vor dezvolta. Ele funcționează mai bine decât înainte. În fine, aceste instituții ajung la susținători, care într-adevăr sunt preocupați de programa pedagogică, ca din punct de vedere profesional să corespundă cerințelor minorității respective, ajungând la păstrarea identității”, a declarat subsecretarul de stat *Latorcai Csaba*, responsabil cu problemele naționalităților în cadrul Ministerului Administrației Publice și Justiției de la Budapesta.

A.B.

A sunat clopoțelul...

A trecut vacanța de vară mult îndrăgită de elevi, plină cu aventuri de neuitat. E toamnă. Pe 1 septembrie a început noul an școlar 2011/2012. Copiii din toate localitățile din țară au pășit porțile școlii. Pe cei mai mici, care nu demult au umblat încă la grădiniță, clinchetul clopoțelului i-a chemat din „lumea basmelor” în „lumea literelor”. Curțile școlilor răsună de pe acum de strigătele vesele ale elevilor. Și pentru că e septembrie, ne-am interesat la școlile bilingve și la școlile unde limba română se predă ca obiect de studiu în Ungaria despre noutățile de la început de an școlar.

Clopoțelul școlii generale din *Aletea* a sunat pe 1 septembrie dimineața la ora 8.00. În anul școlar 2011/2012 vor studia aici 35 de elevi. De la 1 septembrie în clasa întâi învață 8 elevi. Diriginta lor este învățătoarea *Andreea Pap Ruck*. Școala din *Aletea* de la 1 septembrie are o profesoară nouă, în persoana tinerei *Eva Petrujan* din Micherechi, cu specialitatea de limba și literatura română, istorie și maghiară.

◆◆◆

Școala generală din *Apateu* a început noul an școlar pe 2 septembrie, cu 96 de elevi. Dintre aceștia, 9 sunt înscriși în clasa întâi a căror învățătoare timp de patru ani va fi *Karap Józsefné*. Elevii de clasa întâi încep însușirea alfabetului românesc în 4+1 ore săptămânal cu învățătoarea de limba română *Melinda Hajnal Elekes*. În clasele 1-3, limba română este predată de profesoara originară din România, *Melinda Hajnal Elekes*, în clasa a 4-a limba română o predă *Maria Berényi Sáfrány*, iar în cursul superior limba română este predată de *Ildikó Oláh*.

Școala din *Apateu* în anul 2007 s-a afiliat cu școala generală din *Mezősas*. Această afiliere pe 31 august a anului curent s-a desființat, iar începând de la această dată școala din *Apateu* s-a afiliat cu școala generală din *Magyarhomorog*.

◆◆◆

La școala generală „Lucian Magdu” din *Bătania* deschiderea anului școlar a avut loc pe 1 septembrie. În clasa întâi vor învăța 15 elevi a căror învățătoare va fi *Sidonia Mac*. Efectivul

școlii este de 83 de elevi. De la 1 septembrie în corpul didactic este o nouă învățătoare în persoana doamnei *Beatrix Kreszta*.

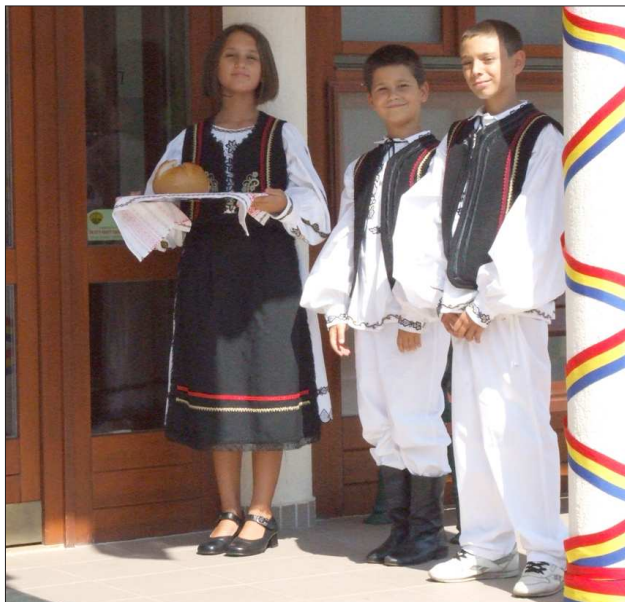
◆◆◆

Școala din *Bedeu* are în total 27 de elevi, fără nici un elev de clasa întâi. „În vacanța de vară, școala din *Bedeu* s-a reînnoit din fonduri nerambursabile. Am achiziționat cinci table interactive dintre care două sunt disponibile pentru elevii și învățătorii cursului inferior, două pentru elevii cursului superior și pe una am așezat-o la grădiniță. Tot prin fonduri câștigate de către Autogovernarea Românească din *Bedeu* și a Primăriei din *Săcal* am reușit să modernizăm instalația de încălzire centrală a grădiniței și a școlii generale prin colectoare de energie solară și a energiei de biomasă”, ne-a informat directoarea *Elena Silaghi*.

◆◆◆

La școala generală din *Cenadul Unguresc* serbarea de deschidere a noului an școlar a avut loc pe 1 septembrie. S-au înscris în total 103 elevi dintre care 12 au început clasa întâi. Profesori de limba română sunt în cursul superior și clasele 3-4 *Eva Ruja Molnár*, iar în clasele 1-2 predă *Erica Stanci*. De la 31 august 2009, școala din *Cenadul Unguresc* a fost comasată administrativ cu cea din *Apátfalva*, care se află la 3 km distanță. Însă nici comasarea instituțiilor nu a rezolvat problemele financiare. Primăria din *Cenadul Unguresc* a decis ca de la 1 septembrie 2011 să predea școala generală și grădinița Bisericii Reformate din *Macău*.

(Cont. în pag. a 9-a)

Pe scurt...

TAXĂ PE GRĂSIMĂ ÎN UNGARIA

Ungaria a făcut un nou pas în lupta împotriva obezității. Guvernul de la Budapesta a decis să instituie o „taxă pe grăsime”, începând din septembrie anul acesta. Astfel, toate alimentele care au un conținut ridicat de grăsime, sare și zahăr vor fi impozitate cu 0,37 de euro, ceea ce va aduce la bugetul de stat aproximativ 70 de milioane de euro pe an.

CU AUTOBUZUL ÎNTR-ORADEA ȘI BIHORUL UNGURESC

De la 5 septembrie, orădenii pot vizita Ungaria cu autobuzul. „Oradea Transport Local” a înființat o rută care va avea zilnic 3 curse transfrontaliere. Autobuzele vor respecta un orar stabilit după ora României, după cum urmează: Nufărul (orele 5.00, 15.00; 14.45, 20.45 în zi de lucru, iar sâmbăta și duminică: 7.15, 14.45, 20.45). Cursele pornesc din autogara Războieni și ajung în gara Biharkeresztes. Plecările din Gara Biharkeresztes, conform orei României, sunt în zilele lucrătoare: la 6.30, 16.00, 22.00 și 8.30, 16.00, 22.00 sâmbăta și duminică. Prețul unui bilet Oradea–Ártánd va fi de 4 lei (respectiv 260 ft) și Oradea–Biharkeresztes va fi 5 lei (320 ft). Biletele se pot procura de la șofer la urcarea în autobuz.

LEGO SE EXTINDE ÎN UNGARIA

Grupul danez Lego, cel mai mare producător de jucării din Europa, intenționează să-și majoreze capacitatea de producție la fabrica sa din Ungaria cu cel puțin 30%, angajând încă 1.000 de persoane, a anunțat vineri publicația „Világ-gazdaság”. Lego, cel mai mare producător de jucării din Europa, va începe anul viitor extinderea fabricii din Nyíregyháza, investiția greenfield fiind subvenționată de stat.

VIORILE LUI GEORGE ENESCU

Pe 1 septembrie, chiar în ziua în care a început Festivalul Internațional „George Enescu”, la sediul Muzeului Național „George Enescu” din București a fost vernisată o expoziție inedită, menită să amintească de latura de mare interpret a marelui artist român. Viorile lui Enescu pot fi admirate până în 25 septembrie la Palatul Cantacuzino din capitala României.

Problematica românilor din afara granițelor la Reuniunea Diplomației Române

Ministerul Afacerilor Externe a organizat și în acest an Reuniunea Anuală a Diplomației Române. În perioada 29 august–2 septembrie, ambasadori, consuli generali și directori ai Institutelor Culturale Române din străinătate s-au reunit la evenimentul tradițional de bilanț al activității diplomatice și de dezbateră a principalelor linii de acțiune externă pentru perioada următoare. Participând în premieră la Reuniunea Anuală a Diplomației Române, excelența sa domnul consul general al României la Jula, **Călin Cămărașan**, ne-a prezentat într-un interviu problematicile dezbătute la București.

– Ziua de 1 septembrie este Ziua Diplomației Române, ca atare s-a împământenit această tradiție ca în jurul datei de 1 septembrie, și eventual o zi-două după, să se organizeze Reuniunea Anuală a Diplomației Române, la care participă șefii de misiuni diplomatice, ambasadori, consuli generali, directori de institute culturale. Datorită constrângerilor bugetare generate de către valul de recesiune care s-a abătut și asupra României, anul trecut Reuniunea Anuală a Diplomației practic s-a limitat la o singură zi. Din acest an s-a revenit la un format mai larg, ediția din acest an desfășurându-se între zilele de 29 august–2 septembrie. În aceste zile au fost mai multe module. S-a oferit posibilitatea centralei Ministerului Afacerilor

Externe, factorilor decidenți, ministrului, secretarilor de stat, secretarului general de a avea module de lucru interactive cu șefii de misiuni diplomatice, module pe diverse spații, organizate pe spații geografice, pe problematici, sau

modulul pe activități consulare, unde bineînțeles au participat doar consuli generali, având în vedere specificul activității unui consulat general. Țin să subliniez că ultima zi a reuniunii a fost rezervată în exclusivitate problematicei comunităților românești din afara granițelor, și anume, ziua de 2 septembrie. La aceasta au fost invitați și au participat parlamentari aleși în colegiile uninominale din afara granițelor, ceea ce este o premieră după 2009. Au fost prezenți domnii senatori *Raymond Luca*, *Viorel Badea* și domnii deputați *William Brânză* și *József Kötő*. (Cont. în pag. a 10-a)

Din 2012, și în Ungaria, Serbia, Ucraina și Bulgaria se va serba Ziua Limbii Române

Într-o declarație comună semnată de asociații și organizații românești din Serbia, Bulgaria, Ungaria și Ucraina, ziua de 31 august este declarată sărbătoare națională a acestor comunități românești, urmând ca începând cu anul 2012 ea să fie sărbătorită în toate aceste comunități, transmite Romanian Global News.

„Ca urmare a faptului că Republica Moldova serbează în data de 31 august Ziua Limbii Române și ca urmare a faptului că peste 180 de parlamentari din Parlamentul de

la București au depus în Senatul României un proiect de lege în care solicită proclamarea zilei de 31 august drept Ziua Limbii Române, noi, organizații românești din Serbia, Ungaria, Bulgaria și Sudul Basarabiei, la inițiativa Fundației Naționale pentru Românii de Pretutindeni, decretăm ziua de 31 august ca Ziua Limbii Române și în comunitățile noastre, urmând ca începând cu anul 2012 această zi să fie serbată și să devină o sărbătoare națională a noastră a tuturor”, se arată în comunicatul fă-

cut public de mai multe organizații românești și preluat de Romanian Global News.

Facem apel și la celelalte asociații și organizații românești din întreaga lume să proclame ziua de 31 august ca Ziua Limbii Române și să o serbeze ca atare”, se arată în comunicatul asociațiilor românești semnate.

Organizațiile semnate sunt: din Serbia: Timoc – Asociația Culturală a românilor/vlahilor din Serbia „Ariadnae Filum”, Partidul Democrat al Românilor din Serbia, Organizația pentru cultura românilor/vlahilor „Dunărea”, Inițiativa Culturală Românească, Asociația pentru cultura românilor ortodocși de pe Valea Moravei, Voievodina – Asociația „Românii Independenți din Serbia” din Vârșet, SCA „Radu Flora” – Satu Nou, In Medias Res – Panciova, Comunitatea Românilor din Serbia (prin vicepreședintele Marin Gaspar), SLA „Tibiscus” – Uzdin; din Bulgaria: Uniunea Etnicilor Români din Bulgaria; din Ungaria: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria; din Sudul Basarabiei (Ucraina): Asociația național-culturală „Basarabia” a românilor din regiunea Odesa.

*Recensământ 2011***Declarați-vă identitatea românească
cu curaj și responsabilitate!**

PS Siluan, Episcopul românilor ortodocși din Ungaria s-a adresat la începutul lunii septembrie printr-o circulară tuturor preoților ortodocși români din țară pentru a face și ei demersurile necesare în vederea recensământului populației Ungariei, ce va avea loc în luna octombrie 2011. În duminicile următoare, toți preoții sunt solicitați să le vorbească după slujbă credincioșilor despre însemnătatea și miza recensământului din această toamnă.

În perioada 1-31 octombrie 2011 va avea loc cel de-al 15-lea recensământ din istoria recentă a Ungariei. La ultimul recensământ, din 2001, numărul românilor din Ungaria a fost de 7.995, adică cu 2.745 de persoane mai puțin decât în 1990, iar 5.598 dintre aceștia s-au declarat creștini ortodocși, adică aproape două treimi din numărul total al românilor declarați.

Recensământul din toamna aceasta este foarte important pentru toate instituțiile românești care funcționează în această țară, între care se numără Biserica și Școala, deoarece este foarte posibil ca în viitorul apropiat existența acestor instituții și susținerea funcționării lor de către Stat să fie strâns legată de numărul celor care o compun.

Nu este suficient ca românii ortodocși din această țară să susțină doar în fața propriei lor conștiințe identitatea națională și spirituală, ci este absolut necesar ca ei să își declare cu curaj și respon-

sabilitate această identitate și la recensământul care va avea loc. Suntem încredințați că în condițiile actuale în care trăim cu toții, prin drepturile garantate de Uniunea Europeană și de către Statul Maghiar, nu poate să reprezinte un risc sau o problemă declararea publică a acestor date. Pe de altă parte, afirmarea lor la acest recensământ nu este doar o datorie de conștiință față de strămoșii noștri, ci ea este esențială pentru continuitatea Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria și a comunității românești în general.

În acest context, considerăm că este de datoria noastră, a slujitorilor Bisericii Ortodoxe Române din Ungaria, ca în timpul serviciului religios de la biserică, dar și cu alte ocazii, să îi conștientizăm pe credincioșii noștri despre importanța fundamentală a acestui demers și despre necesitatea ca atât ei, cât și urmașii lor aflați în diferite localități din Ungaria, să își declare apartenența la naționalitatea română și la Biserica Ortodoxă.

Rezultatul acestui recensământ va conta foarte mult pentru toate instituțiile românești din Ungaria și pentru viitorul lor și el va fi cunoscut pretutindeni, deci și în România.

Întrebările despre apartenența etnică și religioasă, precum și despre limba vorbită, sunt facultative și se găsesc pe ultima pagină, a 8-a, a chestionarului de la recensământ, la întrebările 34, 36 și 38, din capitolul V. Credincioșii noștri și toți românii din Ungaria care completează acest formular trebuie conștientizați de faptul că este un drept al lor pe care trebuie să îl folosească, răspunzând și la aceste întrebări, chiar dacă recenzorul nu le pomeneste nimic despre ele, din uitare sau din alte pricini.

Cu încredințarea că înțelegeți importanța acestei acțiuni pentru viitorul Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria și al comunității românești din această țară și că veți contribui la susținerea ei, rugăm pe Bunul Dumnezeu să vă dăruiască tot ajutorul în misiunea nobilă și sfințitoare pe care o desfășurați în folosul Sfintei noastre Biserici Dreptmăritoare Române și a credincioșilor încredințați spre păstorire.

Cu binecuvântare,
† **Siluan**, Episcopul Eparhiei Ortodoxe Române din Ungaria

În duminica din 4 septembrie, PS Părinte Episcop Siluan a săvârșit Sfânta Liturghie Arhierescă la biserica ortodoxă românească din Peterd (Mezőpeterd), din cadrul Protopopiatului Dobrițan. După predică, PS Siluan i-a îndemnat pe credincioși ca la recensământul care va avea loc în curând în Ungaria, în luna octombrie, să își declare fără nici o grijă apartenența lor etnică și confesională, în condițiile drepturilor garantate de Statul Maghiar și Uniunea Europeană, putând și în felul acesta să sprijine Biserica Ortodoxă Română, din care și ei fac parte, precum și celelalte instituții românești din Ungaria.

Pe scurt...**JULA**

Pe 1 septembrie, la sediul Oficiului Monumentelor Istorice din Julia a avut loc o întâlnire de lucru între o delegație a Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, condusă de PS Episcop Siluan, și o delegație din partea Comisiei Monumentelor Istorice de la Budapesta, în legătură cu soluțiile posibile privind pictura Catedralei Episcopale din Julia, în eventualitatea executării unor lucrări de restaurare a Catedralei. Membrii Comisiei Monumentelor Istorice au vizitat tot joi, 1 septembrie, și alte biserici ale Episcopiei cu statut de monumente istorice, din Bichiș, Bichișciaba, Otlaca-Pustă și Julia-Mică. În cadrul întâlnirii de lucru menționată mai sus a fost luată în discuție și situația acestor locașuri de cult ale Episcopiei.

MICHERECHI

Săptămâna trecută, tinerii ortodocși din Micherechi au făcut o colectă pentru o mănăstire ortodoxă de maici, în curs de construcție, aflată între Sibiu și Râmnicu Vâlcea, în comuna Racovița. Mișcarea tinerilor ortodocși din Micherechi este deja cunoscută despre frecvențele sale acțiuni caritabile. De această dată au adunat alimente pentru călugărițele mănăstirii cu hramul „Pogorârea Sfântului Duh”. Tinerii credincioși au apelat la bunăvoința oamenilor din Micherechi, care au umplut o camionetă cu legume, zarzavaturi, făină și alte alimente. Cadoul localnicilor a fost transportat la noua mănăstire din România în cursul zilei de 30 august.

BUDAPESTA

Între 7-11 septembrie va avea loc Festivalul Vinului din Cetatea Budei, cu târg, expoziție și programe culturale. Evenimentul se desfășoară pe terasele și curțile Palatului Budavár și în prezent este cel mai important și popular eveniment de specialitate din Europa. An de an zeci de mii de vizitatori au ocazia să învețe despre știința vinului și a șampaniei, se întâlnesc cu producătorii de vin, cu meșteșugul și tradițiile legate de cultura vinului.

La o sărbătoare a întâlnirii românilor cu românii la biserica baptistă din Micherechi

Grupul oaspeților din Lugoj a fost format din slujitori ai Bisericii „Harul”, Fanfara Harul Brass, grupurile de închinare „Harmonix” și „Ghedeon”, care au slujit prin intermediul muzicii și vocilor lor, iar două surori au recitat poezii de laudă, adresate lui Dumnezeu.

Biserica având ca oaspeți și oficialități române, prima parte a programului a avut și un caracter protocolar, punându-se accentul pe aspectul identitar, pe românism. Oferindu-se posibilitatea să ia cuvântul, consulul general Călin Cămărășan a spus: „După mai puțin de trei luni după ce am ajuns la Julia și am preluat noua misiune, mă aflu pentru prima dată în Micherechi. Mă bucur și mă încântă cu atât mai mult acest lucru, pentru că mi-e dat să particip la această adunare, plină de sensibilitate și românism. Țin să vă anunț că ușa Consulatului General de la Julia și a sufletului meu este deschisă oricând. Închei și eu cu câteva din cuvintele refrenului unei cântări de mai înainte, »fericirea, dragostea și unirea ce Isus ni le-a lăsat«, dragostea și unirea cred că ne vor ajuta să trecem peste toate greutățile vieții care sunt făcute tocmai ca să ne încerce.” Consulul Răzvan Ciolcă a subliniat intenția diplomației române de a sprijini biserica în viitor: „Vin cu un mesaj pentru dumneavoastră, pentru că deși sunt de trei ani în Ungaria, poate că și noi, diplomația română, nu ne-am înțeles foarte bine rolul și n-am înțeles că există o comunitate atât de frumoasă și unită, în care se vorbește o limbă română

Duminica trecută, 4 septembrie, a fost o zi specială în viața Bisericii Baptiste din Micherechi, pentru că în cadrul ambelor servicii divine a fost prezent un număr mare de oaspeți români. Înainte de masă a vizitat biserica un grup de 40 de credincioși ai Bisericii Baptiste „Harul” din Lugoj, însoțit de pastorul Ionel Tuțac, dar au onorat cu prezența și domnul consul general al României la Julia, Călin Cămărășan, domnul consul al României la Seghedin, Răzvan Ciolcă și profesorul dr. Gheorghe Petrușan din Seghedin. În cadrul serviciului divin de după-masă, Cuvântul lui Dumnezeu a fost vestit de pastorul Liviu Pop de la Biserica Baptistă din Batăr, județul Bihor.

atât de frumoasă cum o vorbiți dvs. aici. Am venit deschiși să vă arătăm că România se schimbă, că există o nouă gândire și așa cum a spus domnul consul general Călin Cămărășan, și la Seghedin, și suntem convinși că și la Budapesta, ușile diplomației române vor fi deschise și vă așteptăm să comunicăm întotdeauna pe orice problemă. Am participat anul trecut pentru prima dată la o acțiune comună, organizată de dvs., bisericele penticostale și biserica ortodoxă de sărbătoarea Crăciunului. Am fost atunci impresionat de cântările dvs. Am fost impresionat de limba română pe care ați vorbit-o și pe care o vorbiți. V-am urmărit apoi la Liceul Românesc de la Julia și am văzut că acolo reprezentanții comunității dvs. vorbesc cea mai bună limbă română și că sunteți întotdeauna scoși în față

să vorbiți în limba română atunci când vin delegații din România, așa cum vorbiți aici. Consider că e de datorita mea ca o astfel de comunitate, care aduce atâtea avantaje limbii române să fie prețuită așa cum trebuie de România.”

Fiul satului Micherechi, crescut în Biserica Baptistă din Micherechi, domnul profesor Gheorghe Petrușan și-a exprimat bucuria de a se reafila în mijlocul credincioșilor și rudelor din biserică: „Vin întotdeauna la dumneavoastră cu bucurie și cu foarte mari emoții, pentru că dacă omul se naște într-o comună cum este Micherechiul, atunci până la moarte îi păstrează amintirea și niciodată nu se poate despărți în suflet de satul natal, de rude, de cunoscuți. Semestrul trecut am venit de la Seghedin la Micherechi ca să cunoaștem realitățile actuale, să vă îmbărbătam și să vă ajutăm pe măsura posibilităților, ca să vă cultivați, să vă păstrați sentimentul de român și limba română. Într-adevăr se schimbă lumea, se schimbă oamenii și se schimbă și pretențiile. Eu sunt convins de faptul că în viitor tot mai mulți tineri vor avea nevoie de limba română. În universitățile din Ungaria vor intra tot mai puțini tineri, și cei care cunosc lim-

ba română vor avea toate posibilitățile să-și facă studiile în universitățile din România. Trebuie să ne întărim relațiile dintre noi și țara mamă, dintre români și români, pentru că aceasta este un interes al nostru și e vorba de viitorul tinerilor noștri. Eu vă doresc ca să vă păstrați unitatea, să sporească numărul credincioșilor, știind că este una din cele mai bine organizate comunități din această comună.”

În numele Uniunii Baptiste, Ionel Tuțac a mulțumit reprezentanților Guvernului României și domnului profesor Petrușan pentru onoarea de a vizita Biserica Baptistă din Micherechi și a asculta tinerii români talentați din Lugoj: „Noi, ca bapțiști, vrem să fim nu doar buni cetățeni ai Cerului, dar și buni cetățeni ai patriei noastre. În decursul anilor, bapțiștii din România au făcut câte ceva

pentru a sprijini comunitatea românească din Ungaria. Suntem conștienți că n-am făcut prea multe, dar puțin am făcut. De exemplu, cu câțiva ani în urmă la Festivalul Fanfarelor ZENIT din Bichișciaba a participat și Fanfara Bisericii Baptiste „Harul” din Lugoj. Vrem să ne aducem contribuția la formarea culturală și spirituală a românilor de pretutindeni. Dăm slavă lui Dumnezeu că limba română se păstrează în această zonă a Ungariei. Ne rugăm ca Dumnezeu să binecuvânteze toți românii din Ungaria, să-i binecuvânteze în relațiile pe care le dezvoltă cu cei din această țară și într-o Europă unită. Dumnezeu să ne dea putere să promovăm cu corectitudine și, în același timp, cu entuziasm valorile pe care Dumnezeu le-a pus în inima și în sufletul nostru.”

Mesajul divin a fost transmis de pastorul Ionel Tuțac, care a vorbit despre cea mai importantă întâlnire personală a oricărui om, care îi va influența și îi va schimba viața, și anume, întâlnirea cu Mântuitorul Isus Cristos.

În numărul următor vom publica și interviul realizat cu secretarul general al Uniunii Baptiste din România, care s-a adresat bapțiștilor români din Ungaria și întregii comunități românești: „Știind că se apropie recensământul, încurajarea mea pentru românii din Ungaria este ca ei să se declare că sunt credincioși bapțiști, pentru că și pe baza procentajului etnic se pot obține anumite drepturi, pe care le au și ceilalți.”

Rita Păcaș

Ne-am adunat încet-încet întreg grupul și am pornit în zorii zilei de 26 august din Săcal, plini de entuziasm și speranță, că ceea ce vom vedea și auzi ne va întări în credință. Așteptările nu ne-au fost zadarnice. Am intrat în România prin Valea lui Mihai la ora 7.00 dimineața, iar prima mănăstire pe care am vizitat-o a fost Mănăstirea Scărișoara, o mănăstire din județul Sălaj, lângă localitatea Scărișoara Nouă, care se află într-un amplu proces de construcție a unor noi așezăminte.

Am fost întâmpinați de un călugăr, care ne-a prezentat întreaga așezare și ne-a relatat pe scurt istoria mănăstirii de la punerea pietrei de temelie și până în zilele noastre. O frumoasă așezare, amplasată pe un deal, iar atunci când timpul permite slujbele se țin la altarul de vară, un loc superb înconjurat de pădure, care pe timp de mari praznice devine neîncăpător, datorită mulțimii de credincioși care vin la slujbă, numărul lor ajungând la 5-6 mii, după cele spuse de monahul care ne-a călăuzit prin mănăstire. Aici ne-am închinat la icoane, am lăsat pomelnice pentru noi și familiile noastre și ne-am continuat pelerinajul spre Săpânța.

Aici am poposit la Cimitirul Vesel, care oferă vizitatorului îmbinarea frumoasă, prin artă, muncă și inspirație, între tristețe și simțul umorului. Am citit inscripțiile de pe crucile frumoase sculptate și pictate manual, ce redau în versuri viața celor înmormântați în acest cimitir, l-am întâlnit pe cel care restaurează aceste cruci, și astfel ne-a

Așa zice Domnul: „Opriti-vă de la căile voastre! Priviți și întrebați de căile celor de demult, de calea cea bună și mergeți pe dânsa și veți afla odihna sufletelor voastre.” (Ieremia 6,16). În acest sens, se fac pelerinajele, la care pelerinul poate beneficia de un efort de creștere duhovnicească, într-un spațiu aureolar de prezența lui Dumnezeu. De o asemenea călătorie la mănăstirile și schiturile noastre ortodoxe am avut și noi posibilitatea, un grup de credincioși din Săcal, să ne rugăm la altarul mai multor mănăstiri din Maramureș și să ne bucurăm de frumusețile împrejurimilor, vetrele de spiritualitate cele mai potrivite pentru închinare și liniște sufletească. Un grup de 37 de persoane, în frunte cu preotul **Ionuț Negrău**, parohul bisericii ortodoxe din Săcal, am avut bucuria de a face un pelerinaj de două zile în 26-27 august, la mănăstiri în România, cu sprijinul financiar al Autogovernării Românești din Săcal.

fost oferită și o scurtă istorisire despre continuarea acestei tradiții unice în țară. Aici ne-am închinat la biserica din cimitir, unde am avut posibilitatea să admirăm frumoasele obiecte ce din truda mâinilor și talentul făuritorilor locului prind viață, prin pictura, sculptura sau cusăturile de in: opincuțe, ștergare, covoare, ulcioare, adevărate obiecte de artă pe care am fi stat să le admirăm și să contemplăm tot ce înseamnă arta specifică maramureșeană încă ore în șir, deoarece călătorului îi stă bine cu drumul, ne-am continuat călătoria spre alte meleaguri și mai pito-rești.

Popasul următor a fost Mănăstirea Moisei, din județul Satu-Mare, o frumoasă așezare înconjurată de munții Rodnei. Aici am fost cazați și am înnoptat, prin bunăvoința părintelui stareț **Teofil Popa** și am avut posibilitatea să stăm la sfintele slujbe până târziu. La mănăstire credincioșii se adunau din toate părțile, iar de la părintele stareț am aflat că se săvârșește Taina Sfântului Maslu. Glasul toicii anunța începerea Sfântului Maslu, iar vârstnicii, tinerii și copiii lăsaau pe rând pomelnice pentru familiile lor, duceau făina, untdelemnul și hainele la sfântul punându-și toată speranța în puterea rugăciunilor ce urmau să fie rostite de cei șapte preoți slujitori, având tărie în credință că acele rugăciuni, vor avea un efect bun asupra trupului și minții lor. La săvârșirea Sfintei Taine a Maslului a avut bucuria să slujească și părintele Negrău din Săcal.

Nici tinerii, nici bătrânii nu s-au ridicat de pe genunchi două ore până la sfârșitul Maslului, un exemplu bun de urmat, pentru noi toți. Sfârșitul slujbei a culminat pentru mine cu vocea cristalină a unei fetei, care împreună

cu părinții slujitori a rostit cu un clinchet cristalin de clopoțel rugăciunea „Nădejdea mea este Tatăl, Scăparea mea este Fiul, Aco-perământul meu este Duhul Sfânt, Treime Sfântă Mărire Ție...”, o lecție ce o primim de la un suflet nevinovat și pur al unui copil.

Ne-am întors fiecare la camerele noastre, unii încărcăți pozitiv. Noaptea a fost foarte scurtă, pentru că am plecat în zorii zilei, continuându-ne călătoria spre Mănăstirea Bărsana, o bucățică ruptă din Rai, un loc superb și binecuvântat de Dumnezeu, o liniște deplină printre crestele Munților Maramureșului. Toți am fost impresionați de frumusețea locului, de florile frumoase ce umpleau de culori curtea și de sutele de mușcate atârinate la geamurile chiliilor din lemn

acoperite cu șindrilă, ce cu dragoste sunt îngrijite de măicuțele de la Mănăstire. Ne-am închinat la icoane, am stat la rugăciune, am făcut fotografii și am coborât la poalele mănăstirii pentru un popas mai lung, unde am și luat masa o parte dintre noi.

Am pornit spre ultimul popas și ultima vizită în calitatea noastră de pelerini din aceasta călătorie, spre Mănăstirea Rohia. Ne-a așteptat un drum greu și anevoios cu urcușuri și coborâșuri, cu serpentine și drumuri înguste, într-un final, pe ultima bu-cățică, am luat drumul la pas și am ajuns la Mănăstirea Rohia, amplasată pe crestele Munților Țibleș, unde atât biserica, biblioteca, muzeul, stăreția, toate sunt construcții impresionante și mărețe.

Un părinte călugăr ne-a făcut prezentarea a tot ce înseamnă acel minunat loc, prima așezare datând din anii 1923-1926. Tot părințele ne-a povestit că la mari praznice, cum este și Praz-nicul Adormirea Maicii Domnului, mănăstirea este vizitată de un număr de peste 10.000 de credincioși.

Spre înserat, pelerinajul nostru i-am atins toate punctele, am mai făcut o oprire la Baia Mare, pentru a lua masa și ne-am continuat drumul spre casă, nelipsit însă de peripeții. Am ajuns la Săcal aproape de miezul nopții, puțin obosiți, însă încărcăți sufletește și cu speranța că odată ne vom reîntoarce în acele locuri superbe, care ne-au găzduit în aceste două zile. Atât în numele părintelui Ionuț Negrău, cât și în numele meu personal și al credincioșilor, doresc să mulțumesc susținătorului principal al acestui pelerinaj, Autogovernarea Românească din Săcal.

Preoteasa **Adela Negrău**,
Săcal

Ștrumfii sunt niște crea-turi miniaturale de culoare albastră, care trăiesc într-un sat mitic din Evul Me-diu și sunt hărțuiți de către un vrăjitor diabolic, pe nume Gargamel, care intenționează să îi folosească, ca parte a unei vrăji ce l-ar putea ajuta să producă aur. După ce Gargamel descoperă satul ștrumfilor, aceștia fug prin pădure pentru a nu fi capturați, iar Ștrumful Neîndemânatic pătrunde într-o grotă interzisă împreună cu alți câțiva confracți. Fiind lună plină și vraja plutind în aer, ștrumfii sunt teleportați printr-o poartă magică în New York-ul contemporan, acolo unde sunt șocați de descoperirile științei și tehnicii moderne și de continua agitație a locuitorilor metropolei. Găzduiți în casa lui Johan și a soției însărcinate a acestuia, ștrumfii încearcă să găsească drumul spre casă înainte ca vrăjitorul Gargamel, care se află pe urmele lor și în New York, să îi sechestreze și să îi folosească în planurile lui oculte.

Ștrumfii sunt creația lui Peyo, un creator belgian de benzi desenate. Istoria lor începe în anul 1958, când își fac apariția pentru prima dată în *Le Journal de Spirou* prin seria desenată *Johan et Pirlouit* (Johan and Peewit), dar faima adevărată a venit odată cu serialul animat creat de studiourile Hanna și Barbera începând cu anul 1981. Până în decembrie 1990, serialul a însumat 256 de episoade în care au fost spuse 421 de povești și asta pentru că au fost 91

FILMUL SAPTĂMÂNII

Ștrumfii (The Smurfs)

Ștrumfii, îndrăgitele personaje de desene animate s-au întors, de această dată pe marile ecrane. Bazată pe o poveste creată de J. David Stem și David N. Weiss, regizorul Raja Gosnell îi pune pe ștrumfi la mare încercare: îi aruncă direct în inima New York-ului, în Central Park.

de episoade cu o singură poveste și 165 de episoade de ce au conținut 2 povești.

Micuțele creaturi de culoare cerului senin, trăiesc într-un sat ascuns adânc în pădure, în căsuțe ce au formă de ciuperci. Hrana lor este vegetală (deși îl vedem de multe ori pe Greedy Smurf mâncând prăjituri) și fiecare se pricepe la ceva, de aceea numele lor sunt inspirate din ceea ce știu să facă (bine, nu e și cazul lui Clumsy Smurf, care vrea să facă multe, dar nimic nu-i iese bine).

Principalii lor dușmani sunt vrăjitorul Gargamel și pisica acestuia, Azrael, dar sunt și alții care le vor rău: Hogatha (versiunea feminină a lui Gargamel), Balthazar (un vrăjitor puternic, nașul lui Gargamel), Wartmongers (niște creaturi mici ce trăiesc în mlaștină), Chlorhydri (o vrăjitoare rea a cărei singură dorință este să alunge dragostea din lume).

Dar Ștrumfii au și prieteni care îi ajută ori de câte ori este nevoie și pentru că

le sunt prieteni asta le dă dreptul de a găsi cu ușurință satul ascuns. În primul rând este Feathers, o barză care îi transportă unde au nevoie și le aduce corespondența. Apoi sunt Johan și Peewit, Father Time și Mother Nature, Hom-nibus (un vrăjitor foarte bun, prieten cu Papa Smurf) și Pixies (creaturi mici, asemănătoare oamenilor, dar care au aripi).

Acum, haideți să cunoaștem câțiva Ștrumfi.

Papa Smurf

Pentru a scoate în evidență rolul său de conducător, Papa Smurf este singurul dintre ștrumfi care poartă roșu. Are barba albă pentru că este cel mai bătrân (se zice că are 542 de ani). Este foarte priceput atunci când vine vorba de vrăji și creat de poțiuni magice. Toți ștrumfii se duc la el atunci când au o problemă, pentru că înțelepciunea și priceperea lui îi ajută să treacă peste ea. Ferească Dumnezeu să-l deranjezi degeaba atunci când este ocupat cu poțiunile.

Smurfette

La început nu erau fete în satul ștrumfilor, dar pe parcurs au apărut trei. Prima dintre ele este Smurfette, care a fost creată de Gargamel pentru a-i spiona și a aduce discordie între ștrumfi, dar pentru că ajunge să-și dorească să fie un ștrumf adevărat planul lui Gargamel cade. Pentru că înfățișarea ei nu era atrăgătoare, Papa Smurf o transformă într-o ființă frumoasă de care toți ștrumfii se îndrăgostesc.

Brainy Smurf

După cum arată și numele, Brainy se crede cel mai inteligent și cel mai priceput dintre ștrumfi. Acest lucru este cât se poate de fals, pentru că în majoritatea cazurilor se dovedește că nu are dreptate. Se deosebește de ceilalți prin ochelarii pe care-i poartă. Crezându-se cel mai deștept, de multe ori își asumă rolul de aghiotant al lui Papa Smurf, dar mulți dintre ștrumfi nici nu-l bagă în seamă.

Hefty Smurf

Hefty este cel mai puternic dintre ștrumfi și cel mai mult îi place să practice diverse sporturi, acesta fiind și motivul pentru care de multe ori îl vedem făcând exerciții. Îl recunoaștem ușor după inimile tatuate pe ambele brațe. Cel mai bun prieten al său este Handy Smurf.

Handy Smurf

Priceput la tot, repara ce este stricat și inventează tot felul de mașinării: telesmurf (telefon), Weather Smurfing Machi-ne (o mașină care să stabilească vremea), smurf-mobilul, Clockwork Smurf (un robot de lemn) etc. Din păcate, ștrumfii nu știu să-i aprecieze întotdeauna invențiile, acesta fiind motivul pentru care multe din ele sunt abandonate. Îl recunoaștem după salopetă, fesul cu cozoroc și veșnicul creion pus după ureche.

Jokey Smurf

Cel mai vesel dintre ștrumfi și cu un râs inconfundabil. Adoră să facă tot felul de farse celorlalți ștrumfi, iar favorita

lui este cutia împachetată ca un cadou, care explodează atunci când este deschisă. De cele mai multe ori, ștrumfii cad în capcană atunci când li se spune că au un cadou și urmarea este un mare BOOM, după care cel ce a primit „cadoul” este acoperit cu funingine. Dacă se întâmplă că farsa să se întoarcă împotriva lui Jokey, replica invariabilă este: „It's not funny!”

Lazy Smurf

...sau Sleepy, este cel mai leneș dintre ștrumfi. Nimic din ce începe nu duce la bun sfârșit pentru că adoarme pe unde apucă, indiferent dacă este zi sau noapte. Nimic nu este incomod pentru dormit: în iarbă, sprijinit de un copac, stând pe o piatră sau chiar stând în picioare. Adoarme și când cineva vorbește cu el și chiar și atunci când este în pericol.

Grouchy Smurf

Grouchy este nemulțumitul satului. Figura lui este mereu încruntată și absolut orice frază pe care o spune începe cu „I hate...”, iar vocea este tot timpul răstită. La început a fost un ștrumf normal, dar a ajuns așa când a fost mușcat de o Bzz-fly.

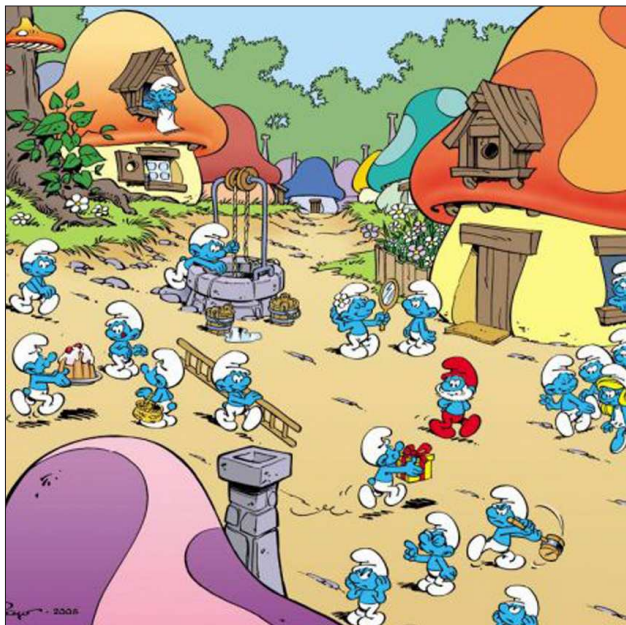
Vanity Smurf

Este narcisistul satului. Cea mai mare parte din timp și-o petrece admirându-se în oglindă și sărutându-și imaginea. Dacă nu are oglinda în mână, îl deosebim ușor de ceilalți pentru că are o floare prinsă la căciuliță. Este întotdeauna preocupat de înfățișarea sa și se supără foarte tare ori de câte ori Jokey Smurf face să-i explodeze în față unul dintre „cadourile” sale.

Poet Smurf

Adoră arta cuvintelor și mai tot timpul este ocupat să compună tot felul de ode. Hârtia și pana de scris sunt nelipsite de lângă el. Când își caută inspirația îi place să se plimbe prin pădure și chiar dacă uneori are probleme cu rimele, ceva se întâmplă și îl ajută să le găsească.

(Urmare din pag. a 3-a)

La școala din **Chitighaz** 20 de elevi au devenit elevii clasei întâi, a căror învățătoare va fi **Gyöngyi Szucsán Kovalcsik**, la activitățile după masă învățătoarea lor fiind **Maria Abrudan**. În prima clasă, elevii însușesc limba română în 5 ore săptămânal. Efectivul școlii este de 133 de elevi. În cursul superior, clasele 5 și 8, orele de română sunt ținute de profesoara **Ana Rocsin Orban**, în clasa a șasea limba română este predată de **Iulia Moldovan**, iar elevii din clasa a șaptea vor însuși cunoștințele de limba, literatura și cultura românească de la profesoara **Maria Ambruș**.

La Școala generală și Liceul „Nicolae Bălcescu” din **Jula** deschiderea noului an școlar a avut loc pe

31 august. Învățătoarea celor mai mici va fi **Eva Pătaș Sabău**, care va introduce 20 de elevi în formarea literelor și a cifrelor. Liceul „N. Bălcescu” se mândrește și în acest an cu două clase paralele, cu un efectiv de 44 de elevi. Diriginți vor fi **Mariana Oros Martin** și **Florica Santău**. În această toamnă nu va porni an pregătitor pentru liceeni, din cauza interesului scăzut. Școala din **Jula** a deschis anul școlar 2011/2012 cu 303 de elevi, dintre care 146 sunt de școala generală și 157 sunt de vârsta de liceu.

La școala generală din **Leucușhaz** acesta este primul an când toți elevii înscriși vor învăța limba română. Școala are înscriși

141 de elevi dintre care 18 sunt de clasa întâi. Cei mici vor însuși limba română ca limbă străină patru ore săptămânal cu profesoara **Tita Gal**.

La **Micherechi** deschiderea noului an școlar a avut loc pe 1 septembrie,

iar prima zi de școală a fost pe 5 septembrie. Efectivul total al școlii este de 150 de elevi. În băncile din clasa întâi s-au așezat 15 copilași, a căror învățătoare este **Eva Mihuț Pătaș**. Festivitatea de deschidere a noului an școlar a fost onorată de primarul loca-

de elevi, care vin din 9 sate învecinate, de la **Medgyesbodzás**, **Otlaca-Pustă**, **Gábortelep**, **Almáskamarás**, **Nagykamarás**, **Csanádapáca**, **Magyarbánhegyes**, **Kunágota** și **Bánkút**. În această instituție, profesorul de matematică **Daniel Negrea**, împreună cu **Gyöngyi Szucsán Kovalcsik** predă limba română, pentru 34 de elevi.

Micherechi

Jula

Întâlnirea promoției 1997-2001

Amintiri de un deceniu despre Liceul Bălcescu

Au mai trecut zece ani de la absolvirea unei promoții a Liceului „Nicolae Bălcescu” din **Jula**. Promoția 1997-2001 s-a reîntâlnit în băncile școlii pe 27 august, în cadrul orei de dirigenție extraordinare.

Ora de dirigenție a fost condusă de diriginta de odinioară, **Maria Oroian**, care și-a exprimat bucuria de a revedea foștii elevi într-un număr atât de mare, fiind de față 18 din efectivul de 27 de tineri.

Participanții s-au pus apoi la povestire despre realizările și succesele în carieră, în familie, evocând cu drag și amintirile anilor petrecuți la Liceul Bălcescu. Elevii de odinioară au constatat că toți, inclusiv băieții, au devenit mai serioși, mai cum-păniți. Mulți dintre ei au devenit părinți, unii au rămas în județul Bichiș, iar alții trăiesc și lucrează în **Budapesta**.

După convorbirile din clasă, întâlnirea promoției 1997-2001 a continuat la masă albă, unde tinerii deveniți adulți s-au distrat din nou ca și colegi și prieteni dragi, bucurându-se de momentele petrecute împreună.

R.P.

lității **Margareta Tat** și de viceprimarul **Bertold Netea**. Discursul doamnei primar a fost concentrat pe realizările de la școală și pe proiectele transfrontaliere ce urmează a fi demarate în anul următor. La școala din **Micherechi** în vara acestui an au fost achiziționate 17 calculatoare, 5 table interactive, 5 proiectoare, 5 laptop-uri, pachete SNI pentru persoane cu handicap cu notebook, claviatură, scaun special și alte aparaturi pentru informatică. Consiliul local a decis ca de la 1 septembrie cele două instituții, grădinița și școala generală, să se comaseze. Directoarea împuternicită a instituției este **Maria Pătaș Petrușan**.

Școala generală din **Medgyesegyháza** se mândrește cu un efectiv de 388

La **Săcal** 8 elevi vor fi de clasa întâi. Învățătoarea lor **Eva Boncza Túri** va predă limba română în cinci ore pe săptămână. La școala din **Săcal** s-au înscris 105 elevi.

La școala generală din **Furta**, pentru cei 199 de elevi prima zi de școală a fost la 1 septembrie. 27 de elevi vor învăța în clasa întâi a căror învățătoare de română va fi **Irina Eca-terina Pop** din **Jaca**. Elevii de la școala din **Furta** vin și ei din mai multe sate, de la **Darvas** și **Bakonszeg**. De la 15 august, școala din **Furta** are un nou director, în persoana doamnei **Szarka Istvánné**. Noua directoare va îndeplini această funcție în următorii cinci ani.

Ana Cioca

Jula

Problematika românilor din afara granițelor la Reuniunea Diplomației Române

(Urmare din pag. a 4-a)

A fost o sesiune dinamică, un real câștig, s-au dezbătut probleme cu care ne confruntăm noi, șefii de misiune ai României, aflați în țări cu comunități românești binestructurate, bineînchegate. Vă voi prezenta succint ideile de bază: O atenție deosebită s-a acordat comunităților de români din vecinătatea granițelor, bineînțeles, nefiind excluse nici comunitățile ca, de exemplu, Italia, Spania, unde se află mulți români plecați în general din motive economice pentru a munci acolo. De asemenea, a fost prezentă și o reprezentantă din conducerea Departamentului pentru Românii de Pretutindeni. Ideile de bază care merită a fi reținute sunt următoarele: senatorul Viorel Badea a susținut că ar fi important ca după experiența acestor 20 de ani, trăiți în democrație, ar fi necesară cristalizarea unei singure instituții a Statului Român care să genereze integral și complet proble-

matica vastă și complexă a românilor din afara granițelor. De asemenea, au avansat și parlamentarii diverse sugestii, care sper că într-un viitor apropiat vor fi analizate de către conducerea Ministerului de Externe și o parte dintre ele, chiar toate, vor fi puse în practică. M-am simțit aici și eu responsabilizat, una dintre sugestiile avansate fiind angajarea la consulatelor generale a unor persoane, personalități din comunitățile deja existente, acest lucru fiind un dublu câștig și în plan financiar pentru țara-mamă, România, deoarece s-ar evita o mare parte din cheltuieli,

costuri de cazare ș.a.m.d. Au mai fost avansate diverse sugestii, care vor putea fi aplicate după caz, depinde dacă condițiile permit, ca de exemplu organizarea unor acțiuni în curtea ambasadelor sau consulatelor generale. Acest lucru m-a stimulat, cunoscând faptul că aici, la consulatul general din Iula este o curte frumoasă, mare, și transmit și pe această cale prin intermediul Foii românești un semnal pentru tineri, copii să facem o seară culturală, cum ați organizat de exemplu cea Tabără „Păpăruga”. De ce nu am organiza ceva similar, niște vizite la consulat

ale elevilor, ale liceenilor, să înțeleagă mai bine cum funcționează un consulat?! O vizită deja s-a realizat, organizată fiind de doamnele Mihaela Bucin și Eva Iova, după cele două serii de tabără de la Sulina.

Aici domnul consulat general Călin Cămărășan s-a oprit doar la elementele cu aplicare directă în problematica comunităților românești, însă dânsul a mai dorit să sublinieze faptul că în cadrul primirii oficiale la șeful Statului, Traian Băsescu, în discursul său domnul președinte a alocat un segment important și problematicei comunităților românești ceea ce arată grija pe care domnia sa o alocă acestei problematice. „România are o politică pentru minorități pe care trebuie să o consolidăm pentru minoritatea românilor din afara granițelor, deci avem o astfel de politică. Ea este, spre deosebire de perioadele din trecut, acoperită chiar și de, n-aș spune de un nivel satisfăcător de fi-

nanțare, dar s-au atins des-tute obiective pentru minorității în mod deosebit din jurul granițelor, ce-i drept, și vom continua această politică. Fie că au nevoie de susținere, să-și mențină un ziar, fie că au nevoie de susținere, să-și achiziționeze un teren, să repare o școală, să dezvolte activități culturale păstrătoare de cultură tradițională românească. Deci, lucrurile se mișcă într-o direcție bună și, ce este îmbucurător: nu am mai auzit în ultimele 12 luni acuzații de la organizațiile românilor din afara granițelor că nu li se răspunde, că e dezinteres la ambasadă, că e dezinteres la Departamentul pentru Românii de Pretutindeni. Nu, aceste mesaje nu le-am mai auzit în ultimele 12 luni și vă felicit pentru asta, mulțumindu-i și domnului secretar de stat Eugen Tomac pentru pragmatismul pe care îl are în dezvoltarea activităților departamentului”, se arată în discursul președintelui României, publicat pe site-ul Presidency.ro. Rita Păcaș

Sâmbătă, 3 septembrie, Pasărea Colibri a concertat pentru prima oară pentru românii din Vârșeț (Voivodina – Nordul Serbiei), în sala teatrului Narodno Pozorište „Sterija”. Evenimentul a fost organizat de Institutul Cultural Român – Direcția Români din Afara Țării (care a și finanțat concertul), împreună cu Asociația Români Independenți din Serbia.

Nemuritoarele melodii cunoscute și cântate de milioane de români din lume, cum ar fi „Încă 2000 de ani”, „Eșarfă în dar”, „Vara la țară” sau „Lăptăria lui Enache” au însuflețit

Pasărea Colibri a cântat
pentru românii din Voivodina

publicul numeros, care în a doua parte a concertului cânta versurile împreună cu Mircea Baniciu, Mircea Vintilă, Vlady Cnejevici și Teo Boar.

Pasărea Colibri este o trupă legendară de muzică folk din România, care a ieșit în evidență printr-o abordare atipică pentru peisajul muzical românesc de la începutul anilor '90, folosind elemente controversate precum sintetizatoare digitale și chitară bass. În anul 1992, Pasărea Colibri a luat ființă imediat după ce artiștii Mircea Baniciu (chitară, voce), Mircea Vintilă (chitară, voce) și Florian Pittiș (voce, prezentator) au cântat împreună la un festival din Râmnicu Vâlcea în cadrul unui concert susținut cu

ocazia sărbătorilor de iarnă. Pentru că spectacolul a ieșit foarte bine, s-au hotărât să rămână împreună și să formeze grupul Pasărea Colibri, cooptându-l și pe Vlady Cnejevici, fost component al trupei Compact (clape). Cei patru cantautori cu nume de referință în industria muzicală românească au lansat în anul 1995 primul lor album, „În căutarea cuibului pierdut”. În perioada 1995–2002 au lansat 4 albume: 1995 – În căutarea cuibului pierdut, 1996 – Ciripituri, 1999 – Cântece de Bivuaș, 2002 – Încă 2000 de ani.

Vreme de zece ani, Pasărea Colibri a susținut o muzică valoroasă și au oferit fanilor spectacole memorabile. În 2007, Florian Pittiș a trecut în eternitate, lăsând un mare gol în sufletele milioaneilor de fani de pretutindeni. Din anul 2009, componenții formației au o relație apropiată și cântă împreună ocazional, tot sub numele de Pasărea Colibri.

La concertul de la Vârșeț a onorat cu prezența și noul consul general al României la Vârșeț, Alexandru Mureșan, care a sosit chiar în ziua concertului la noua lui misiune.

În Voivodina trăiesc aproximativ 35.000 de români. Comunitatea românească de acolo beneficiază de învățământ public, emisiuni tv și radio în limba română, iar în 2001 aici a fost înființată și o episcopie ortodoxă română, care a fost recunoscută de Ministerul Cultelor din Serbia doar în aprilie 2009 și care are sub jurisdicția sa parohiile românești din Voivodina și Timoc. E.I.

Peisaj mioritic și oi la stână pe proprietatea unui român din Chitighaz

Interviu cu Petru Purpur din localitatea Chitighaz

Bucurându-se de o bătrânețe tihnită fără lipsuri, la 76 de ani, *Petru Purpur* din Chitighaz poate spune cu mâna pe inimă că și-a trăit viața lângă turmele de oi. Astăzi el se bucură că a transmis tradiția mai departe nepotului său. Cu toate că are casă și în sat, bace Petre trăiește la sălașul din marginea Chitighazului, unde are mai multe hectare de câmp și unde de la vârsta de 8 ani, din timpul războiului, își amintește acum, zăbind nostalgic, de primele drumuri pe care l-a adus tatăl său, pe lângă calea ferată, unde are și acum sălașul și turma de oi de care este foarte mândru. În plin secol al tehnologiei, cu greu ai crede că la doi pași de aglomerările urbane există oameni care trăiesc la fel ca strămoșii noștri cu zeci de ani în urmă. Chiar și acum, când nu mai are forța de odinioară, Petru Purpur în fiecare dimineață îmbrățișează cu ochii răsăritul soarelui, câmpia care-i înconjoară căsuța și oițele, care-l așteaptă dimineața să le de-a de mâncare.

Până la „Sălașul lui Purpur”, cum îl știu localnicii, trebuie să înfrunți un drum destul de rău, pe lângă calea ferată, iar când te apropii de strungă, ca la orice cioban, trebuie să-ți vină cineva în ajutor ca să te apere de câinii care latră de mama focului, hotărâți să nu te lase să pui piciorul pe proprietatea stăpânului lor. Trebuie însă amintit că nu s-ar fi reușit să ajungem în acest stadiu al peripeției noastre, dacă nu ne-ar fi adus la fața locului un localnic, care îl cunoaște pe baci și a pus chezășie pentru noi că suntem oameni de ispravă, și anume Ștefan Ardelean, poreclit „Cioropic” la Chitighaz. Așa că omul ne-a acceptat la el în strungă, să-l interogăm, să-l filmăm și să-l pozăm.

– Și mai demult au fost în hotarul Chitighazului atâtea oi?

– Au fost, dar mai mult de 100–150 de oi nu au avut. Au fost vreo 5–6 păcurari aici la noi, dar nu am văzut nici un păcurar care să fi fost gazdă. Și vă spun și de ce. Oaia fată primăvara, păcurarul înțarcă mieii, iar până la secerat el a muls și o avut bani, iar pe lână au primit bani buni. Atunci avea păcurarul bani, când vindea lână,

că avea preț. Numai că mai demult păcurarii ce câștigau vara, tot mâncau iarna. Din oi nu or prea făcut nimic, că vindeau doar oaia care nu o făcut miel, sau care nu o fost dă treabă. A fost viața mai grea, iarna tăiau gunoiul cu hârlețul bucăți ca pe văiugă, îl puneau la soare și cu acela făceau foc iarna. Ce să zic, a fost tare greu și rău e să fii sărac.

– Bace Petre, dar mai demult cum erau românii aici la Chitighaz, mai mulți săraci decât înstăriți?

– Erau săraci, mai săraci cu mult decât sunt acum. Puțini erau gazde, cei care se considerau gazde aceia aveau olecuță de pământ. Dacă aveau vreo zece jugăre de pământ (că atunci nu erau hectare), se țineau dă gazdă. Cine avea zece jugăre de pământ, acela nu trebuia să meargă la mașină, la altul la cules, nu trebuia să fie sluga nimănui. Dar omul sărac a fost deștept, el a trebuit să se gândească tot timpul cum să facă să aibă el și familia ce mânca, însă cel care o fost gazdă o avut ce să „dămice” în lapte. Să știți că au fost vremuri când a fost chiar rău, rău...

– De când trăiți aici la sălaj?

– Eu am fost de 8 ani,

când am venit aici. În 1935 m-am născut și de la 8 ani m-a adus tata pe jos pe lângă drumul de fier în vremea bății. Aici m-am simțit întotdeauna bine, dar niciodată nu m-am zbatut să fac avere, sunt mulțumit doar să am eu și familia mea tot ce-mi trebuie.

– Când aveți mai mult lucru la oi? Cum se face că aici în Ungaria nu mulgeți oile și nu faceți brânză, căci în România asta e baza oieritului...

– La mine tot timpul e de lucru. Vă dați seama când sunt câte 400 de oi și fată toate, ce am eu aici de făcut. Oile cu mieii trebuiesc puse 2–3 săptămâni separat. Am aproximativ 11 berbeci, pentru că la 50 de oi ar cam trebui un berbec. Cu mieii mici nu ai mult de lucru. Dacă oile sunt adăpate și au mâncare bună, atunci au și lapte pentru mieii și nu am multă bătaie de cap cu ei. Mieii îmi sunt tare dragi. Când am la câte 50–100 de mieii înțarcat îi separ, le dau mâncare bună, îi îngrăș și după aceea îi pot vinde, vine camionul după ei și-i încarcăm. Și de ce nu ne ocupăm noi cu mulsul oilor? Pentru că e foarte multă muncă și nu merită. Trebuie mulse oile, trebuie să am ciobani care să mă ajute, trebuie făcută

brânza, dusă la piață, iar cei care mulg oile înțarcă repede mieii și nu se fac frumoși. Aici nu merită să-ți faci atâta de lucru, pentru că primesc câte 18–20 de mii pe un miel, ajunge mai mult decât oaia în sine. Și la mine tot timpul sunt berbecii între ele, oile fată de două sau chiar de trei ori la an.

– Nu-i cam mult lucru acesta la un om de peste 70 de ani?

– E mult, dar îmi place ceea ce fac. Dacă-i place la om ce face, tare mare putere poate avea. Am aici și un ajutor, iar nepotul vine să-mi ajute la iarbă, la fân, la adunat, astea sunt mai grele. Eu urc în tractor și atâta fac până pot, nimeni nu-mi poruncește cât să fac. Cum va fi nu știu, dar nu mai am tare mult înainte. Însă o să sporesc oile astea, pe care le mai am. Am avut eu mai multe oi, dar acum am cam 260 și vreau anul acesta să las cam 150 de mielute și anul viitor iar o să las, pentru că nepotului tare-i place aici și îl pasionează oieritul, numai că el lucrează și la pământ, îl ajută pe tatăl său. Cel mai greu e iarna, când trebuie să car mâncarea, să aștern la oi, după aceea nu e ușor nici în pe-

rioada fătului, când trebuie să fiu atent la ele, să le separ, etc.

– Ziceați că aveți cam 260 de oi și că pentru nepot vreți să le înmulțiți. Doar pentru nepot doriți să aveți mai multe oi?

– Știți cum e? Am 76 de ani, dar nu mă simt deloc bătrân, numai că mă dor picioarele. Oile astea sunt viața mea și mă bucur că la nepot îi place aici. Eu sunt om bătrân și slabă-

nog, dar vă spun cum e, poate mă luați în glumă: când mă scol îs tare rău, mă dor toate din cap până-n picioare. După ce îmi beau dimineața cafeaua, apoi îmi revin un pic, ies afară și când privesc oițele, m-ajunge adierea vântului, privesc răsăritul soarelui, și atunci nu mai vreau nimic. Pentru mine această priveliște e viața mea. Soția Florica stă și aici, și la casa din sat, dar mie aici îmi place.

– Dacă v-am pune banii pe masă și am dori să vă cumpărăm toate oile ca să vă puteți odihni, le-ați da?

– Doamne ferește! Îmi sunt tare dragi, iar banii se duc, dar oile îmi fac bani. Nu le dau pentru nimic în lume. Pe mine de-aici m-or duce la morminte, de la sălașul meu. T.B.–A.B.

Libertatea Noastră, anul IV, nr. 4, 17 februarie 1954

Scritorul este ochiul,
urechea și vocea societății.
(Gorki)

PAGINA LITERARĂ

PÂINE NEAGRĂ

de Darvas József
VII.

(Continuare)

Nici vântul nu adia, nici crengile nu fosneau. Doar zgomotul pașilor lui și scârțâitul zăpezii se auzea. După ce tăia o sarcină de crengi le legase și le așeză pe zăpadă, pregătindu-se să taie o cracă mai groasă, când auzi zăpada scârțâind sub pașii cuiva, care se apropia pe furis. Hegedus își lua repede sarcina de lemne și începu să fugă cât îl tin picioarele. — Stai, cine ești! Stai că trag foc! — Strigă cineva în urma lui. Hegedus fugea disperat, cu sarcina în spate pe care nu ar fi lăsat-o jos nici cu prețul vieții. Era vorba doar de salvarea soției lui. Deodată auzi o detunătură, un vâjâit pe lângă ureche și o împunsătură în bratul cu care ținea lemnele. Pădurarul împusecise prin semintinerie, îi zări silueta fugind în urma lui și apropiindu-se de el. Hegedus simți sângele cald curgându-i pe mână. Scăpă sarcina jos și așteptă pe paznic, care se apropia, gata de atac. Simtea o mânie așa de mare față de el, încât își închipuia că are să-l taie în bucăți pe căinele acesta.

ocrotitor al moșilor domnilor. Deodată însă constată îngrozit că săcurea nu e la el, a lăsat-o undeva în drum. Luă din nou sarcina de lemne și fugi iar fără să ia în seamă crengile copacilor care-l plezneau peste față. Pădurarul care mai strigase de câteva ori, să stea, că trage foc rămasese undeva în urmă. Îl pierdu din ochi. Când ajunse acasă era mort de oboseală. Femeia dormea, dar cei doi copii mai mari erau deștepti. Primul lucru i-a fost să-și spele rana cu apă caldă. După aceea s'a mai liniștit, văzând că nu-i periculoasă împușcătura, doar o alică l-a nimerit în mușchii brațului os sau vână nu era atinsă. După ce își legase brana spălată cu o cârpă curată simtea cum i se domolește durerile.

Afară bătea vântul cu furie. Părea că vrea să ia tot ce întâlnește în cale. Mica locuință cu acoperișul lăsat deabia rezista viforului nebun. Era noapte. În bordei încălzea o lampă mică de petrol. Moise Hegedus privea singur. Mereu trebuia să ridice fiulul lămpi fiindcă era scurt și

nu ajungea în petrol. Sticla lămpi era neagră de fum. Copiii dormeau. Femeia bolnavă respira înțetăit întinsă pe pat. Din când în când i se strecura câte un oftat printre buzele-i întredeschise dar din ce în ce mai încet. Hegedus o privea cu desnadejde. Vedea bine că nu o va mai duce mult, până își va da ultima suflare. Privind-o își reaminti cei 20 de ani putrechi împreună, cu această femeie a cărei trup a devenit un schelet. Ochii i se umplură de lacrimi. Durerea îi sfâșia inima. Deodată observă că s'a făcut liniște desăvârșită, o tăcere neobișnuită ca și când se sup brusc corzile unei viori. Răsuci fiulul lămpi și se uită la femeia întinsă pe pat. Cu groază constată că barba îi era căzută, ochii holbați, murise. O privi tăcut, fără să se miște. Nu avea putere nici să-i închidă ochii. Uitându-se la încălirea lămpi își puse întrebarea: cine-i răspunzător de această cruntă nenorocire. Se hotărî că merge în sat și o sugrumă pe moașa vrăjitoare. Însă îndată își dădu seama că femeia aceea nu-i

de vină. Soția lui s'a dus la ea, că nu i-a reușit ea nu-i de vină. Altundeva-i pricina. Acolo că omul e sărac și nu poate să lase să se nască copilul, fiindcă nu-l poate crește. Cine-i de vină că nu au oameni cu ce trăi. Unii nu au nici pâine, alții se înfălesc în bogății. Aceste întrebări rămân fără răspuns. Lampa se stinse de tot, doar câteva scântei mai rămăseră în vârful fiulului. Miros greu de petrol se răspândi în bordei. Afară se văieta vântul, ca și când un briceag ar spinteca în carne vie.

Cuvântul a luat întru chipare! Formula aceasta frumoasă din testamentul nou, a ales-o învățătorul Fekete, cu ocazia întrunirii membrilor cercului biblic. Oricine orice ar spune, de formulă mai cuprinzătoare și expresivă ca aceasta oricât ar căuta, nu găsește. Și în cazul de față, cuvântul a luat întru chipare, idea lui să înființeze un cerc biblic acum devine realitate. Cu oricâți oameni a stat de vorbă, despre aceasta toți se arătau însuflețiți și aprobau idea lui să înființeze un cerc zilnic câțiva litri de lapte dela oameni mai bogați pentru copii mai săraci. Ce-i drept întâi nu au prea voit, dar a vântul însuflețirii i-a învins și

pe ei și au promis laptele. Aceia care aveau copii la școală, au contribuit cu lapte și din cauza că astfel sperau să primească copiii note mai bune. Dar au accentuat, că numai în decursul iernii dau, primăvara când pot merge la oraș, atunci îl vând pe bani. Seara mulți s'au adunat la școală. Au venit zdrenturoși și flămânzii satului. Au venit pentru că doreau din tot sufletul ceva schimbare, în legătură cu viața lor. Învățătorul, în cuvântarea de deschidere, le-a spus care-i scopul cercului biblic. E acela ca oamenii, în viața lor să se poarte după cum îi învață cele zece porunci. El de aceea face apel la ei pentru că pe oamenii săraci îi amenință pericolul de a-și uita credința și a nega existența lui Dumnezeu. Principiul afirmat de Hristos. Fecicelii cei săraci, că a lor va fi împărăția cerului, bogății îl primesc cu trufie și îl desconsideră. În decursul vorbirii Fekete își aminti de o propoziție frumoasă citită în ziar, spusă de un prolopop, pe care acum o întrebăntă și el: Aicea sufletele sunt în criză. Aicea nu a criză materială, ci criză morală, al cărei singur leac e Hristos.

Trad. de Ilie Ivănuș
(Va urma)

Ilie Ivănuș

Hai Mărie, hai acasă...

(Nuvelă)

Iarna, după lăsatul întinericului doar vântul mal pribegese pe aici, prin câmpurile înzăpezite ale regiunii Crișurilor. Ochii căsulelor mici și împănate se apleacă pe cei dreți, fumul coșurilor se înalță, lătratul câinilor se aude, dar afară nu vezi pe nimeni mișcând. Casele, grajdurile, ocoalele, toate sunt puse sub zăvor. Arareori trece pe drum câte un întăritat întors din sat, dela sfat ori dela cărciumă. Oamenii dela sălași după lătratul câinilor știu dacă e vreun vecin apropiat, ori străin. Pe străini îl lătră câinii cu mai multă înverșunare. Atunci femeile curioase își fac lucru pe afară și nu pot să nu se uite cine-i? Dintre vecini pe Gheorghe ciobanul dela colectivă Rákosi, pe care l-a lăsat nevasta acum trei luni îl lătră câinii întotdeauna tare, pentru că simțea că vine acasă în ziua de sâmbătă. E încă nu mai joși și câinii lui Mărieș lătră de parcă ar fi turbați. Nevastă-sa Florica rupe pe genunchi crengi uscate și ține de floarea soarelui, dar nu poate să nu lăse în tindă și să se uite cine-i? Aproape nu-i vine să-și creadă ochilor. Totmat soția ciobanului despre care vorbea adineori cu bărbatul său și cu mama-sa, mergea spre casă.

— Cine a fost, Floare? — o întrebă mama-sa. Florica nu poate să-i răspundă imediat. — Nu auzi Floare, cine a fost?

— Lăsat-o-nă ocoala, să-mi vin la băș. Ce credeti cine a fost?

Apoi tocmai asta te-am întrebat noi — îi zice bărbatul.

— Vorbim de lup și lupul la usă, a fost Mărieș, nevasta lui Gheorghe.

— Nu vorbi tu fată — zice mama-sa. Mărieș a fost? Ce caută ea seara pe aici?

— Or să se împace. — zice soacra-sa. Când are o nevastă copil, nu așa de ușor își lasă bărbatul. Și apoi omul mai bun ca Gheorghe, tot nu va găsi.

Poate o fi auzit și a în sat, că i-au trimis cântec la radio lui Gheorghe — adaugă nevasta.

— Cum să nu fi auzit — răspunde Mărieș, azi la sfat toți vorbeau de cântecul din radio și la cooperativă când au fost imediat mi-a spus boldășita că lui Gheorghe i-au cântat românește la radio. Tare mult i-a plăcut și ei, numai că nu a înțeles ce spune cântecul pentru că nu știe românește.

— Mă tot gândesc cum de știu aceia dela radio cânta românește și de unde au știut care-i cântecul lui Gheorghe — zice nevasta. Vă aduceți aminte că și la nunta lui Petru cântecul asta s'a cântat.

— Radioul ce nu știe — răspunde Mărieș. Se știe acolo ce ai prânzit azi, câte găini ai, ori cât lapte da vaca. Cei care au auzit radioul spun că i s'a trimis cântecul pentru că îngrijete bine oile, acum cu fatul

niciun miel nu s'a prăpădit sub mână lui.

— Singură era, copila nu a fost la ea? întrebă bătrâna.

— Singură — răspunde fiica — sa. Poate că se duce să vadă casa.

— Are ce vedea, Ferestre înghețate, curte plină de zăpadă, ca ograda fără slăpân — răspunde Mărieș. Alături când am trecut pe acolo mi-sa făcut milă de bietul căine tarec care, tremura de frig și foame.

— Nu aș fi crezut că Mărieș e așa furios de inimă. Ori s'a înțeles că pentru că s'a înscris Gheorghe la colectivă l-a lăsat? întrebă nevasta.

— Așa se aude. Co-4 care au vorbit cu el zice că încă astăzi, na, când i s'a prăpădit mieii de frig și foame a luat hotărârea să se înscrie în colectivă. — o lămură bărbatul său. Acolo au oile sălaș bun și nutret. Știi cum e el. De mic a fost cioban, îi place să crească oi bune, și acolo are cu ce. Au peste 600 de oi. Gheorghe la creșterea oilor se gândește și la plata bună ce-o primește. Mărie la aceea că ce va zice lumea că bărbatul ei slujește la gospodăria colectivă.

— Are dreptate Mărieș, — să răstăie nevasta. Nici eu nu te-aș lăsa să slujești la ei.

— Eu zic că Gheorghe a avut dreptate. Mai bine să umble după oile colectivei pe care are cu ce le întreține și adăpost decât să se trudească cu câteva oile rele ale lui. Am auzit la sfat că va primi și casa nouă acolo în satul nou, acum montează în ea electrica și o zugrăvesc pe dinăuntru meșterii — zice Mărieș. Nu s'a gândit el rău, când s'a înscris acolo. Toți conducă-

torii din sat vorbesc de el de bine și îl laudă.

— ...

După prânz, când s'a dus Mărieș la cooperativă să târguească, cum a intrat în sat a observat că oamenii se uită la ea și o salută altcum ca de obicei. Unii parcă ar vrea să-i spună ceva nouăte, ori să-o întrebe ceva așa se apropiau de ea. În fața poștei femeile care așteptau scrisorile o măsurau cu ochii din cap până în picioare. Chiar auzise clar că vorbesc de ea, dar ce anume nu înțelege. Se miră că și acum, după trei luni dela despărțire, se mai ocupă de cazul lor. Numai când a trecut pe dinaintea școlii a aflat care-i cauza că o privește așa. Soția lui Bolai, prietena ei din copilărie, Evuța lui Toader Popa, i-a spus noutatea cea mare. Anume că lui Gheorghe i-au cântat la radio pe românește cântecul lui. «Hai Mărie, hai acasă...» Cu propriile ei urechi a auzit când au spus că «lui Gheorghe Trocar ciobanul dela colectivă Rákosi din județul Békés, pentru munca bună îi trimitem un cântec. Răsuna microfonul din fața sfatului popular de cântecul românesc. Aproape că nu-i venea să creadă Mărieș că e adevărat și poate nici nu ar fi crezut dacă nu s'ar fi alăturat de ele și Juhász neni care pe ungurește înălțarea cele spuse de Evuța. Pe urmă a mai spus și Toader, vărul său, președintele sfatului, și mulți alți. Mărieș ar fi vrut să se arate nepăsătoare ca și când pe ea nu o ar interesa, dar nu-i reuși. Vestea o îmbucură peste măsură, ochii i se aprinseră de fericire. Deși era despărțită de soțul ei de trei luni și tuturor le spunea că nu o să se mai în-

toarecă la el, totuși în adâncul inimii simtea că altcum se vor întâmpla lucrurile. Numai acum vedea cât de strâns îi e legată viața de a lui Gheorghe, cât îl iubește.

Faptul că toți oamenii vorbeau cu bucurie despre vestea asta era o dovadă că toți îl stimau și cinsteau pe Gheorghe. Chiar și secretarul de partid Mol-dovan vorbindu-i despre cântecul trimis la radio a adăugat:

— Nu-i frumos din partea dumneatale, pe care te-am crezut femeie deșteaptă, că ți-ai părăsit soțul numai pentru că a intrat în colectivă, în loc să te fi bucurat faptilă asta. Căci prin asta el își ajută și ridicarea nivelului lui de viață și al societății. E un muncitor a cărui vrea să te bună o știu și la județ. Vorbele secretarului le ascultă cu capul plecat. Când și când își arunca ochii în cadrul ușii de sticlă de lângă ea și constata cu bucurie că-i frumoasă, are trăsături plăcute. Cioca, funcționarul dela impozite, care era deosebit de prezent o surprinde că se cercetează în sticla ușii ca într-o oglindă și zice:

— Hai, Mărieș! Tot frumoasă ai rămas, îți mai amintesci de când te-am cerut de nevastă, și ai refuzat. Vei, din cauza asta nu mă voi căsători cu nici odată. Răd cu toții. Ea ar vrea să plece, dar secretarul o reține încă.

— Dacă dumneata al să ascultă de părinți și de alți bătrâni în apolăți, de felul lor, și nu de soț, ai să îmbătrânești la silașul din pustă. Nu vezi că lumea se desvoltă înainte, nu stă pe loc. Cuvintele acestea o ating în cele mai simțitoare coarde ale sufletului ei. De copila mică, Mă-

După muncă încordată, rezultate satisfăcătoare

Pe coridorul școlii generale din Giula e mișcare mare. Copiii cu fețe luminoase ținând avizul în mână se întrebă de note. E ziua împărțirii avizelor. Unii copii sunt veseli și bucușori, după o muncă încordată au obținut rezultatul pe care l-au așteptat. Dar într-un colț văd o fetiță cu ochii înlăcrimați. Această fetiță nu și-a făcut datoria, deci nici avizul nu i-a adus bucurie.

Mai încolo mă întâlnesc cu o profesoară, o rog să-mi spună ce rezultate au obținut elevii școlii. Tovarășă profesoară mă invită la direcțiune. Intrând în cancelaria tovarășei directoare Julia Marosi mă întâmpină un aspect foarte plăcut. Micuta cancelarie e plină de flori. Lângă teracota bună o măsută cu o tabletă cusută cu florițele colorate așteaptă oaspetii direcțiunii, pe părinții care vin să se întrezeze de studiul copiilor. Tovarășă directoare mă invită și pe mine la această măsută prietinoasă. Și spun că aș vrea să mă interesez de rezultatele în studii ale elevilor din școala condusă de dumneaei.

Tovarășă îmi spune că rezultatele sunt satisfăcătoare, însă corpul didactic a hotărât să depună o muncă și mai

încordată ca aceste rezultate să fie și mai bune.

O rog să-mi spună toate datele principale din școală.

În școala noastră la începutul anului s'au înscris 120 de elevi, mai târziu s'au mai înscris 31 elevi în total deci 151. Dintre aceștia din diferite cauze au plecat 26. Numărul de azi al elevilor este 125. Acești copii au umblat regulat la școală așa încât numărul de absenți este foarte mic.

Mediile generale ale elevilor sunt următoarele:

Clasa întâia a obținut nota medie de 4.2. Dintre acești elevi au obținut nota foarte bine eleva Iuliana Molnár și elevul Victor Negru.

În clasa a doua media generală a fost 3.09. A obținut media generală foarte bine Gheorghita Lazar.

Clasa a treia a obținut nota generală 3. Elevul cel mai bun din această clasă a fost elevul Gheorghe Ardelean.

Clasa IV-a are nota medie 3.4. Cei mai buni elevi din această clasă sunt Eva Roszin și Teodor Csefan.

Clasa a cincea este clasa favorită a școlii. Elevii ei sunt în număr destul de mic, dar toți învață foarte bine și așa a devenit cea mai bună clasă

din cursul superior, a obținut nota medie de 3.5.

Nota foarte bine au obținut elevele Elena Mogyros și Veronika Popa, dar au obținut note bune și elevii: Petre Mikucza, Teodor Barkócz, Ana Botas, Teodor Gulyás, Veronika Kocsis.

Clasa VI-a este clasa cea mai slabă, deoarece această clasă a obținut nota medie de 2.75, deși în această clasă sunt și elevi foarte buni. Eleva Veronika Mészáros a devenit eminentă și Elisabeta Alb a obținut nota generală foarte bine.

În clasa VII-a locul de frunte îl ocupă Elena Kalugyer. Este o elevă eminentă și silitoare care știe că știința e putere.

Clasa VIII-a este cea mai numeroasă clasă. Are 33 de elevi. Acești elevi știu că stau deja la porțile școlilor, se ocupă. Se pregătesc pentru diferite profesii ca ingineri, profesori, farmaciști, doctori etc. Și această clasă a obținut note destul de frumoase. Media generală este de 3.1. Elevii: Emil Garami, Octavian Negru, Etelca Veres și Flóra Ruzsa au obținut nota generală foarte bine, dar sunt mulți elevi, care au obținut note bune ca: Ioan Buta,

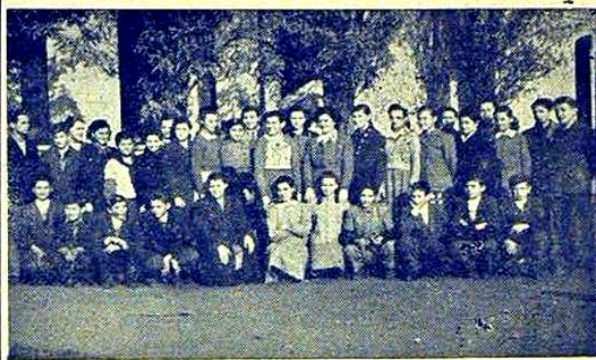
Gheorghe Petrusan, Maria Mocș II., Cornél Páncél, Emilia Bodea etc.

Școala generală cu limba de predare română din Giula a obținut deci media generală de 3.1.

Este o medie generală într-adevăr frumoasă, dar corpul didactic nu s'a mulțumit cu nota aceasta. Profesorii vor să facă tot posibilul ca să obțină o notă mai mare. Unde însă există un elan atât de

mare, o dragoste pentru copii, cum am văzut la această școală, sunt sigur că și rezultatul se va mări.

Îmi iau rămas bun dela tovarășă directoare urmându-i succes la muncă și plec cu gândul plin de bucurie, că iată încă o școală unde programul guvernului este în mâini sigure și ca tineretul ieșit din această școală își va îndeplini sarcinile care le așteaptă.

În fotografia de mai sus se văd viitorii absolvenți împreună cu directoarea școlii tov. Marosi Iuliana și diriginta clasei tov. Ablonczy Renata. Absolvenți: Berbecar Dumitru, Boar Adriana, Bodea Emilia, Brândas Ana, Buckó Ludovic, Buta Ioan, Burzuc Etelca, Debreceni Elena, Frăteanu Todor, Garami Emil, Gerdan Elena, Gitea Iosif, Misarás Ana, Misarás Ioan, Motz I. Maria, Motz II. Maria, Mogyros Iuliana, Molnár Iosif, Negru Octavian, Netye Gheorghe, Netye Maria, Patt Ana, Páncél Corneliu, Petrusan Gheorghe, Popa Gheorghe, Rotar Zenovia, Ruzsa Flóra, Selejan Maria I., Selejan Maria II., Stan Petru, Toronyi Gheorghe, Veres Etelca, Strelte Iuliana

ricică visa să trăiască o viață mai ridicată între oameni, nu în pustietate. Să poată merge și ea uneori la cinematograful, decât e numai odată au fost la cinematograful, cu Gheorghe, după ce s'a căsătorit. Au văzut filmul «Floarea de piatră», pe care nu-l va uita niciodată așa de mult i-a plăcut. Seara după ce s'a culcat și vântul zgâlțâia geamurile i-a măturat și lui Gheorghe că nu-i place să trăiască la sălaș.

— Nu te teme — i-a răspuns Gheorghe, nu mult vom trăi noi aici. Cuvintele acestea îi răsără în minte, când secretarul îi vorbește de perspectivă noii vieți. Își ia rămas bun de la ei și pleacă. În buzunar are țigaretile facute; cutii de chibrituri, pipercă, o pereche de ciorapi, și o chiflă pentru copilă. Pășește cu grabă, fiindcă se învârează. Când ajunge la poarta părinților nu intră ei merge mai departe spre casa ei, care e la vreo kilometru depărtare. La început tremură nu de frig ci de frică. Dar acum s'a mai liniștit. Dece merge acasă, încă ea singură nu știe. Doar atâtă știe că trebuie să-și vadă casa în această seară, să intre înăuntru. Pe drum murmura încet cântecul «Hai Mărie, hai acasă».

Că bărbatul e mort pe masă. Lăsa fie că nu-mi pasă. Ca am patru boi acasă. Trageți hora mea...

Vorbele cântecului ca niciodată acum îi par o chemare și totodată un fel de mustrare. Ii e frică, că ajungând acasă, își va găsi sotul mort așa cum spune cântecul. Își amintește că în ultimile zile copilă de mai multe ori a întrebat-o Mărie, tata unde e? A murit? Când zărește casa în poarta parții, cu geamurile

înghetate, o pornesc lacrimile. La poartă se oprește, nu îndrăznește să intre, numai atunci când Sajo, câinele o simte și iese din grajd lătrând, tragă zăvorul porții și intră. Câinele după ce o recunoaște, sare în jurul ei și latră de bucurie. Ea-l mângâie, Sajo, câinele meu credincios, ce slab ești. Scoate chifla din buzunar și i-o aruncă pe zăpadă. Bietul câine infometat o înghite dintr-una. În fața ușii țintă așază un chibrit și după ce descură ușa, intră urmată de câine. Aprinde lampa și începe să aranjeze lucrurile prin casă. Pașutul era nefăcut, oalele și blidele nespălate, casa nemăturată. Se vede că Gheorghe când merge acasă sâmbăta seara nu dă mult pe ordine. Altfel s'ar fi suferat văzând așa ceva, dar acum nu. «Așa-s bărbaii» — murmură ca un răspuns propriilor ei gânduri. Îi trece prin minte, că ar trebui să facă focul și să doarmă aici, dar își amintește că părinții și fetița o așteaptă. Și totuși lui Gheorghe trebuie să-i dea de veste că a fost aici. Că-l așteaptă. Vrea să vină acasă. Nici nu-i trece prin gând că Gheorghe nu s'ar bucura de asta. Deschide saltarul mesei, la creion, și hârtie și scrie: Gheorghe, vino după mine, adu-mă acasă! Ia Mărie. Pune bilețul pe masă, stinge lampa și iese înclinând ușa. Câinele o petrece până la primul sălaș, care e la vreo 200 de metri de casa lor, dar mai încolo nu o urmărește, înzadar îl cheamă. Fuge înapoi la casa părinților.

Văzându-l i se face milă de câine, de casa părăsită, de Gheorghe și chiar de ea însăși. Când a ajuns acasă, trebuia să fi fost cel puțin 8 ceasuri, că se

auzea fluierul prelung al trenului de Chiligheaz. În casă era și Florea Pitan, un june mai în vârstă, proprietar de sălaș nu departe de ei, care în ultimul timp dorea să-i facă curte. O ajută să-și desbrace paltonul.

— Unde ai fost până acum? o întrebă tatăl său.

— Am fost acasă. — răspunse ea hotărât.

— Unde acasă? Doar nu-i fi fost la sluga slugilor?

— Ba da, la el am fost, soțul meu, care nu-i sluga slugilor, ci e muncitor de frunte la gospodăria colectivă «Rákosi» din satul nou. Sâmbăta are să vină după mine.

— Așa, de aceea i-ai trimis cântec la radio — se răstește bătrânul. În ograda mea, cât va fi el sărăntocul, piciorul nu-și va mai pune.

— Taci, nu vorbi așa — zice bătrâna, Măriucă, fata mea, gândește-te bine ce faci. Noi și cântecul ai dus după el întâia oară și am spus că nu-i de tine. Și văzută-ai că am avut dreptate. Și acum din nou îți spunem că nu-i de tine o slugă ca el. Uite, aici e Florea Pitan, deaceia a venit, că vrea să te coar de nevastă, nu se uita că ai copil, și va fi tată în loc de tată. Pleacă ascultă cu bucurie vorbele bătrânei și pe urmă începe el:

— Dacă primești să-mi fi nevastă Măriucă ai să trăiești ca o doamnă. Niciun pai nu te las să ridici. Un cuvânt numai să-mi spui: Da.

— Cuvântul acesta niciodată n'ai să-l auzi dela mine. Eu nu-s de dumneata. Sânt femeie măritată, am soț și copil și vreau să trăiesc cu el. După muncă cinștită nu cu trândăvie. Dacă nu

ascuflam de vorbele părinților niciodată nu l-aș fi lăsat. Numai acum văd că e bine ce a făcut Gheorghe al meu. Că nu-i sluga slugilor, cum zice tata, ci-i un om pe care îl cinștește tot satul.

După ce a dormit fetița Măriucă a încercat să doarmă și ea, dar somnul o ocolea. Deabia aștepta să se facă ziua și a început să împachezeze și cu două cearta părinților, către vremea prânzului a plecat acasă. Nu a mai avut răbdare să aștepte până sâmbăta. Ajunse acasă, a prins focul, mătură zăpada de prin pridvor și facu ordine în casă. Deși știa că Gheorghe numai sâmbăta are să vină acasă, începu să facă cina, curechiu umplut, care știa că-i place lui. S'a așteptat să nu mai găsească carne aproape deloc, dar constată cu bucurie: carnea e aproape întreagă. Cu ce o fi trăit omul asta? se întrebă. Deabia aștepta să-l vadă cum caută afară, auzi că-i mai slab. Și fetița aștepta cu multă nerăbdare să-și vadă tata. Sâmbăta seara se uita mereu pe drum, dar drumul era pustiu, nu se vedea nimeni venind. Deabia târziu după ce a dormit fetița și s'a culcat și Măriucă a venit Gheorghe. Măriucă îl auzi cum își scutură zăpada de pe cîșme și încearcă să descură ușa care era de fapt descurată. Fătul lămpi era tras.

Gheorghe se opri un minut și după ce înțelese ce s'a întâmplat ridică fătul.

— Ce s'a întâmplat aici? Tu ești Măriucă, ai venit acasă? — Măriucă ar fi vrut să se prefacă că doarme, dar nu a avut tărie. Da, am venit, Gheorghe — răspunse fiind emoționată și ea ca și el. Bărbatul se aplecă spre

ea și o sărută, ea i-se cuibări în brațe. După ce culeă și bărbatul o întrebă:

— Ai să mă mai lași, Măriucă? Acum te învoiești să fii membrul colectivei. — Nevasta răspunde:

— Da acum văd că așa-i bine cum faci tu. Am înțeles că-i mai bine să crești o frumoasă colectivă «Rákosi», decât să ne trudem cu câteva oile ale noastre. Nici-odată nu am să te părăsesc, să mai ascult de bătrâni. Aicea am să îmbătrânesc la casa noastră, alături de tine.

— De asta nu mă prea bucur, că vrei să îmbătrânești aici — îi zice bărbatul.

— Dece? Întrebă ea cu spaimă.

— Pentru că astăzi am luat în primire casa cea nouă, care va fi a noastră podfă, cu lumina electrică, și care nu e în pustietate ci acolo în satul nou unde este școala, cămin cultural, cinematograful, linie ferată și mă tem că toate astea o să te supere cu larma lor, pentru că te-ai învâtat cu liniștea de aicea din pustă, și apoi nu o să spui plespre casa aceea, că este a noastră așa cum spun bătrânii tăi, adaugă Gheorghe, dar Măriucă simtea după vorba lui că numai glumește.

Măriucă se lipi cu recunoștință de el.

În trei luni, decând ne-am despărțit m'am schimbat și eu Gheorghe, am înțeles că lumea se schimbă. Acum nu mai sunt supărată pe tine, mă bucur foarte mult că ai făcut să pui un trai și noi între oameni, nu aicea în câmpia înzăpezită, să ne putem trimite copiii la școală, să trăim o viață nouă, mai omenească, mai fericită...

Fotbal

Record de abonamente vândute la Cesena, după transferul lui Mutu

Clubul Cesena a anunțat că a înregistrat un record în ceea ce privește numărul de abonamente vândute în vederea sezonului 2011/2012, după achiziționarea atacantului **Adrian Mutu** de la Fiorentina și a altor patru jucători, informează calcionews24.com.

„Cesena: record de abonamente datorită lui Mutu&Co.”, este titlul articolului de pe site-ul italian, în care se menționează că, conform unui comunicat al clubului din Serie A, campania de vânzare a abonamentelor pentru sezonul 2011/2012 s-a încheiat cu cifra record 12.114.

Cesena i-a mai achiziționat în această vară, în afară de Mutu, pe jucătorii **Antonio Candreva**, **Eder**, **Jorge Andres Martinez** și **Abdelkader Ghezzal**.

Mutu a marcat două goluri într-un meci amical pe care Cesena l-a terminat la egalitate, în weekendul trecut, scor 2-2, cu formația Novara. După această partidă, tehnicianul **Marco Giampaolo** a declarat că Adrian Mutu vrea să revină în naționala României și că va fi determinant ca el să joace în continuare cum a făcut-o în amicalul cu Novara. „Partida cu Novara mi-a dat posibilitatea de a observa pro-

gresele echipei. Mutu este cu adevărat foarte activ. El își propune să revină în națională și va fi determinant să joace mereu astfel. Pentru noi el este o valoare în plus”, a spus Giampaolo, informează tuttomercatoweb.com.

Tot săptămâna trecută, președintele clubului italian, **Igor Campedelli**, s-a declarat mulțumit de campania de achiziții din această vară și l-a laudat pe Mutu: „L-am curtat pe Mutu mai multe luni și până la urmă l-am luat. Suntem fericiți că el este aici. Adrian este un mare talent. Și pot să vă asigur că, în afara terenului, el este un campion al disponibilității și al modestiei. Sosirea sa i-a făcut pe cei din afară să înțeleagă importanța proiectului nostru. De fiecare dată când abordam un alt jucător în vederea unui transfer, faptul că îl luasem pe Mutu constituia pentru clubul nostru o carte de vizită extraordinară”.

Procurorii români i-au învins la fotbal pe omologii maghiari

Sâmbătă, 3 septembrie, pe terenul sintetic de la Facultatea de Drept din București, a avut loc o partidă extrem de interesantă între echipa națională de fotbal a procurorilor români și selecționata similară a Ungariei. Jocul, disputat pe durata a două reprize de câte 35 de minute fiecare, a fost unul viu disputat, foarte frumos și desfășurat într-o deplină manieră de sportivitate. Nu numai că nu s-a acordat vreun avertisment, însă primul fault s-a consemnat abia în minutul 10 al me-

ciului. Asta nu înseamnă însă că ambele formații nu au dat ce au avut mai bun pe teren, atât procurorii români cât și cei maghiari dorindu-și cu ardoare victoria. Meciul a început cu oaspeții la timonă, aceștia conducând cu 1-0, 2-1, iar spre finalul primei reprize cu 5-2. Tricolorii au revenit până la pauză, grație condiției fizice și lucidității în teren a lui **Jan Uncheșelu**, cel care de altfel a fost jucător de fotbal la echipe din Craiova. Acesta a marcat două goluri care au micșorat ecartul la 5-4.

Partea a doua a aparținut românilor, care au mai înscris trei goluri fără a primi vreunul. Scor final 7-5, iar toată lumea care a participat la acest eveniment poate fi declarată câștigătoare.

Meciul a fost organizat de Asociația Sportivă a Procurorilor din România, iar revanșa va avea loc la primăvară, în capitala maghiară.

Jocul dintre România și Ungaria se vrea a fi piatra de temelie a primei ediții a Campionatului European de fotbal al procurorilor.

Iată cele două echipe care au evoluat:

România – Lajos Imre, Marian Trușcă, Darius Roman, Cornel Iftim, Jan Uncheșelu, Bogdan Staicu și Edi Borjog.

Ungaria – Kakulya Tamás, Angeli László, Pamuki Gábor, Kovács Sándor, Kovács Csaba, Hefner Gábor, Nagy Atilla, Szabadi Péter, Blatnyák Zoltán, Seccseny Tibor.

Programul meciurilor naționalei României, la CM de handbal feminin din Brazilia

Naționala de handbal feminin a României va debuta la Campionatul Mondial din Brazilia, în data de 3 decembrie, într-un meci cu reprezentativa Tunisiei.

Federația Internațională de Handbal a anunțat programul complet al meciurilor din faza grupelor, la CM din Brazilia (2-18 decembrie), la care România va juca în grupa C, la Sao Paulo, alături de reprezentativele Franței, Braziliei, Tunisiei, Cubei și Japoniei. Tricolorele vor avea de luptat și cu fusul orar, urmând a disputa două meciuri de la ora României 23.15, iar unul după miezul nopții, de la 01.45.

Programul meciurilor României în grupa C este următorul: România-Tunisia (3 decembrie, ora 21.00, ora României), România-Cuba (5 decembrie, ora 21.00), România-Japonia (6 decembrie, ora 23.15), România-Brazilia (8 decembrie, ora 01.45) și România-Franța (9 decembrie, ora 23.15).

Componența celorlalte grupe este următoarea:

Grupa A: Norvegia, Muntenegru, Angola, Germania, China, Islanda

Grupa B: Rusia, Kazakhstan, Olanda, Coreea de Sud, Spania, Australia

Grupa D: Suedia, Danemarca, Croația, Argentina, Coasta de Fildeș, Uruguay.

Primele patru clasate din fiecare grupă se vor califica în optimile de finală (meciurile fiind programate în 11-12 decembrie), fază eliminatorie, la fel ca sferturile de finală (14 decembrie), semifinalele (16 decembrie), urmate de finale (18 decembrie). Echipa României nu se va muta din Sao Paulo, dacă se va califica în fiecare fază superioară a competiției.

Campiona mondială se va califica direct la Jocurile Olimpice de la Londra, iar echipele clasate pe locurile 2-7 vor juca în turnee preolimpice, cele clasate pe locurile 2-4 având drept de organizare al acestora. Turneele preolimpice sunt programate în luna mai 2012.

Amicalul România – Argentina se va juca la anul

Partida amicală România-Argentina se va disputa la o dată care urmează să fie stabilită în cursul acestei săptămâni, cel mai probabil în 2012, a anunțat agentul **FIFA Guillermo Tofoni**, reprezentantul firmei World Eleven, care se ocupă de organizare. „Vom juca meciul amical cu România. Vorbim de două sau trei date FIFA. Vom decide această dată în această săptămână”, a declarat impresarul, adăugând: „Vom căuta să compensăm problema pe care am provocat-o Federației Române de Fotbal. Îmi cer scuze în numele Argentinei, al agenției, pentru că nu e normal ca Argentina să amâne un meci. Am vorbit cu președintele federației, cu Messi. Messi a zis că trebuie să jucăm cu România”. Argentinienii au refuzat să mai joace în 10 august împotriva tricolorilor în meciul care ar fi trebuit să marcheze inaugurarea stadionului „Național Arena”, precizând că programul foarte încărcat și lipsa unui selecționar sunt principalele motive ale acestei decizii. FRF a amenințat cu o reclamație la FIFA pentru recuperarea investițiilor făcute pentru aranjarea acestei partide.

TVR 1

Luni 12 septembrie

6.00 Telegiurnal 8.00 Vară, fete și vedete! 9.10 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong (R) 13.00 Telegiurnal 14.30 Emisiune în limba maghiară 16.00 Egipt. Documentar 17.00 Telegiurnal 17.25 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.00 Prim plan 21.00 Serial. Mad Men – Nebunii de pe Madison Avenue 22.00 Serial. Dr. House.

Mărti 13 septembrie

6.00 Telegiurnal matinal 8.00 Vară, fete și vedete! 9.10 Serial. Giuvaierul palatului 10.25 Tezaur folcloric 11.40 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 13.00 Telegiurnal 13.45 Finanțe și afaceri 15.00 Emisiune în limba maghiară 16.00 Secretele faraonilor. Documentar 17.00 Telegiurnal 17.25 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.40 Fotbal: F.C. Barcelona – A.C. Milan.

Fotbal: F.C. Barcelona – A.C. Milan

Miercuri 14 septembrie

6.00 Telegiurnal 8.00 Vară, fete și vedete! 9.10 Serial. Giuvaierul palatului 11.40 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 13.00 Telegiurnal 13.45 Mai aproape de tine 14.30 Oameni ca noi 15.00 Conviețuiri 16.00 Leonardo și secretul giuliului. Documentar 17.00 Telegiurnal 17.25 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.45 F.C. Basel – Oțelul Galați.

Joi 15 septembrie

6.00 Telegiurnal 8.00 Vară, fete și vedete! 9.10 Serial. Giuvaierul palatului 11.40 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 13.00 Telegiurnal 13.45 Interes general 14.30 Emisiune în limba germană 17.00 Telegiurnal 17.15 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. Ltimul Radio Show 22.00 Serial. Dr. House.

Vineri 16 septembrie

6.00 Telegiurnal 8.00 Vară, fete și vedete! 9.10 Serial. Giuvaierul palatului 11.40 Serial. Legende de palatului: concubina regelui (R) 13.00 Telegiurnal 13.45 e-Forum 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 16.00 Serial. Beaver rezolvă tot 17.00 Telegiurnal 17.25 Serial. Legende de palatului: prințul Jumong 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. O împușcătură în întuneric 22.10 Film. Fecioara din Juarez.

Sâmbătă 17 septembrie

6.10 Omul și timpul 7.35 Desene animate 9.10 Film. Mândrie 11.00 Pro patria 12.00 Travelling circular 13.00 Telegiurnal 13.30 Serial. Hannah Montana 14.10 In memoriam Florica Ungur 15.30 Festivalul Maria Tănase 16.45 Garatant 100% 17.45 Telesciclopedia 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. Nell cea sălbatică 22.10 Film. Nu-ți fie teamă!

Duminică 18 septembrie

6.00 Universul credinței 8.00 Ca la carte 8.30 Desene animate 9.20 Tezaur folcloric 10.10 Viața satului 10.55 Minutul de agricultură 11.00 Viața satului 12.00 Ultima ediție 13.00 Telegiurnal 13.30 Serial. Hannah Montana 14.00 Serial. Prin păduri și munți, inimi înălțate 16.00 Supermarket de divertisment 19.00 Telegiurnal 20.10 Film. Minciunile mamei mele 22.00 Serial. Dr. House.

TVR 2

Luni 12 septembrie

7.00 Serial. Familia Simpson 7.30 Serial. Cercul vieții 9.00 Povești din sălbăcie Documentar 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Telegiurnal 11.30 Ora de business (R) 12.30 ABC...De ce? (R) 13.00 Desene animate 13.35 Împreună în Europa 14.30 Descurcă-te singur! (R) 15.00 Serial. Cercul vieții 16.00 Telegiurnal 17.30 Serial. Jamie în Italia 18.35 Serial. Trei regate 19.30 Ora de business 21.00 Ora de știri 22.00 Serial. Battlestar Galactica 22.55 Serial. Trei regate.

Mărti 13 septembrie

7.00 Serial. Familia Simpson 7.30 Serial. Cercul vieții 9.00 Comorile din insule. Documentar 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Telegiurnal 11.30 Ora de business (R) 12.30 ABC...De ce? (R) 13.00 Desene animate 13.35 Împreună în Europa 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Serial. Cercul vieții 16.00 Telegiurnal 17.30 Jamie în Italia 18.30 Serial. Trei regate 19.30 Ora de business 20.30 Supraviețuitorii în jungla urbană (R) 21.00 Ora de știri 22.00 Serial. Battlestar Galactica 22.55 Serial. Trei regate.

Miercuri 14 septembrie

7.00 Serial. Familia Simpson 7.35 Serial. Cercul vieții 9.00 Comorile din insule. Documentar 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Telegiurnal 11.30 Ora de business (R) 12.30 ABC...De ce? (R) 13.00 Desene animate 13.35 Împreună în Europa 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Serial. Cercul vieții 16.00 Telegiurnal 17.30 Restaurantul lui Jamie (R) 18.35 Serial. Trei regate 21.00 Ora de știri 22.00 Serial. Battlestar Galactica.

Joi 15 septembrie

7.00 Serial. Familia Simpson 7.35 Serial. Cercul vieții 9.00 Comorile din insule. Documentar 10.00 Confesiuni (R) 11.00 Telegiurnal 11.30 Ora de business (R) 12.30 ABC...De ce? (R) 13.00 Desene animate 13.35 Împreună în Europa 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Serial. Cercul vieții 16.00 Telegiurnal 17.30 Restaurantul lui Jamie (R) 18.35 Serial. Trei regate 21.00 Ora de știri 22.00 Serial. Battlestar Galactica 23.00 Serial. Trei regate.

Vineri 16 septembrie

7.00 Serial. Familia Simpson 7.35 Serial. Cercul vieții 9.00 Comorile din insule. Documentar 10.00 Tennis: România-Cehia 16.00 Telegiurnal 18.35 Serial. Trei regate 19.30 Ora de business 20.30 Pescar hoinar (R) 21.00 ora de știri 22.00 Unora le place...cu Florian Lungu și Mike Godoroja 23.00 Serial. Trei regate.

Mike Godoroja la „Unora le place...”

Sâmbătă 17 septembrie

7.00 Arhitecturi. Documentar 8.00 D'ale lui Mitică (R) 9.00 Serial. Doctor Who 10.00 Imperiul Roman: Ultima Frontieră. Documentar 11.00 Tennis: România-Cehia 14.10 Film. Mirosul Noptii 16.00 Telegiurnal 16.30 Focul lăuntric 17.00 Magazin olimpic 19.10 Film. Sub semnul lui Neptun 21.00 Ora de știri 22.00 Timpul chitarelor 23.00 Serial. Atmosferă fierbinte.

Duminică 18 septembrie

7.00 Pașaport de România (R) 8.00 Descurcă-te singur! 9.00 Serial. Doctor Who 10.00 Tennis 16.00 Telegiurnal 16.30 D'ale lui Mitică 18.30 Pe picior mare (R) 19.10 Film. Sub semnul lui Neptun 21.00 Ora de știri 23.00 Serial. Atmosferă fierbinte.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

12 SEPTEMBRIE, LUNI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Montaj de muzică populară 17.55: Încheiere

13 SEPTEMBRIE, MĂRTI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: „Din 4 colțuri ale lumii” 17.55: Încheiere

14 SEPTEMBRIE, MIERCURI (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

15 SEPTEMBRIE, JOI (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.30: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.40: Revista presei 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

16 SEPTEMBRIE, VINERI (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.50: Interviu zilei (reluare) 17.55: Încheiere

17 SEPTEMBRIE, SÂMBĂTĂ (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericii ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Reportaje, interviuri 17.25: Stele de cinci stele – emisiune de muzică ușoară 17.55: Încheiere

18 SEPTEMBRIE, DUMINICĂ (Anamaria Brad)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteza știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Emisiunea radiofonică în limba română este difuzată zilnic între orele 16.00–18.00, pe undele medii cu frecvențele de 1188 kHz și 873 kHz.

Ecranul nostru

miercuri, 14 septembrie 2011 (m1 ora 13.20)

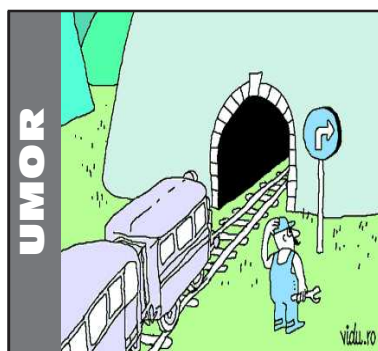
Reluare: vineri, 16 septembrie 2011 (m2 ora 10.40)

sâmbătă, 17 septembrie 2011, m2, 5.20

Programul prevăzut pentru săptămâna viitoare:

Emisiunea românească televizată vă oferă un interviu cu dr. Kraszlán István, despre șansele supraviețuirii catedrelor de minoritate. Apoi ne vom ocupa cu recensământul general din Ungaria, care va începe peste câteva săptămâni. În a doua parte a programului vă prezentăm un reportaj realizat despre tânărul cântăreț din Micherechi, Grigore Poiendan, care, nu demult, s-a întâlnit cu publicul din sat. Realizator: Ștefan Crâsta

Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio și tv!

Cazare ieftină la Centrul Cultural Românesc din Jula

Liceul „N. Bălcescu”, Școala Generală și Căminul de Elevi din Jula funcționează într-o clădire impozantă. Instituția oferă cazare la nivel superior și îndeplinește și funcția de Centrul Cultural Românesc pentru comunitatea românească din Ungaria.

În cadrul centrului dispunem de 5 camere de oaspeți cu câte 2 paturi și 5 camere cu câte 3 paturi. Acestea pot fi închiriate pe parcursul întregului an. Fiecare cameră are baie separată și un mic balcon.

Contacte și informații:

e-mail: romiskgvula@freemail.sulinet.hu
telefon: +36/30-692-7359

Vând casă cu mansardă, confort lux, încălzire centrală cu gaz, anexe, în centrul Chitighazului (Kétegyháza), cu o suprafață de 98 m². Casa are o grădină cu o suprafață de 960 m², grădină cu gazon, aranjată. Contact: +36-30/540-7766.

Vând teren îngrădit pentru construcții la Jula, lângă poiana Dürer, într-o zonă rustică în dezvoltare, potrivit pentru întreprinderi turistice. Terenul are o suprafață de 10.444 m². Contact: +36-70/701-9286.

Italia și românii

Într-o catastrofă nefericită mor 100.000 de români. Europa sare imediat cu ajutor umanitar: Franța – 100 tone de haine; Anglia – 1 milion de lire sterline; Germania – 1.000 tone de medicamente; Austria – 10 tone de alimente; Italia – 100.000 de români.

RECENSĂMÂNT 2011

DECLARĂ-TE ROMÂN! ȘI CONVINGE-I ȘI PE CEILALȚI ROMÂNI SĂ O FACĂ!

Între 1–31 octombrie 2011 se va desfășura cel de-al 15-lea recensământ al populației din istoria Ungariei. La ultimul recensământ, cel din 2001, numărul românilor din Ungaria a fost de 7.995, adică cu 2.745 de persoane mai puțin decât în 1990. Recensământul din această toamnă este foarte important pentru fiecare localitate care are instituții românești: școală, biserică, asociație, autoguvernare românească. Finanțarea, deci existența acestor instituții, depinde de numărul românilor care trăiesc în localitate.

Ai obligația să contribui la susținerea valorilor românești din locul în care trăiești și să le dai șansa să aibă un viitor! Nu e suficient că tu știi că ești român, nu e suficient că iubești și respecți rădăcinile, limba, cultura strămoșilor tăi! Dacă îți asumi moștenirea înaintașilor, declară-te român și arată fără teamă și cu responsabilitate că ești membru al unei comunități istorice în Ungaria!

Să nu fie secolul XXI – veacul când românii din Ungaria au dispărut!

În chestionarul de recensământ, întrebările despre apartenența etnică, de limbă și religioasă sunt pe ultima pagină. Atenție! Întrebările și deci răspunsurile nu sunt obligatorii! De aceea, dacă recenzorul uită, cere fără sfială să completezi / să fie completate și întrebările de la punctul V. Apartenența etnică, de limbă și religioasă. Întrebările 34, 36, 38 sunt foarte importante. Răspunde la ele astfel:

34. De care naționalitate considerați că aparțineți? – **ROMÂNĂ**

36. Care este limba dvs. maternă? (se pot da cel mult două răspunsuri)
– *Dacă știi (și) românește, dacă acasă vorbești (și) românește, dacă ai făcut școală românească, scrie (și) – ROMÂNĂ*

38. De ce comunitate religioasă, confesiune considerați că aparțineți? –
Dacă ești botezat în biserică ortodoxă, dacă îți asumi această religie, scrie – ROMÂN ORTODOX

În primele două săptămâni din octombrie, chestionarul poate fi completat și pe internet, în formă electronică. Dacă alegi acest mod, NU UITA să scrii că EȘTI ROMÂN, la întrebările de pe ultima pagină.

Și de tine depinde viitorul românesc al localității în care trăiești!

Și de tine depinde comunitatea românească din Ungaria!

<http://www.nepszamlalas.hu>

FOAIA
românească
9 septembrie 2011
www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Rita Păcș, Anca Liana Butar, Ana Cioca Czesznak. Tehnoredactor: Ioan Ruja. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károlyi M. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2011: 3 luni 1050 forinți; 6 luni 2100 forinți; 1 an 4200 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Fondul „Wekerle Sándor” și de la Departamentul pentru Românii de Pretutindeni.